

**LİSE ÖĞRENCİLERİNİN TARIMSAL PROJELERE
İLGİLERİNİN BELİRLENMESİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA**

Şükrü ÖZÜTEMİZ

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**LİSE ÖĞRENCİLERİNİN TARIMSAL PROJELERE İLGİLERİNİN
BELİRLENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Şükrü ÖZÜTEMİZ
0000-0003-0703-8370

Prof. Dr. Hasan VURAL
0000-0003-2323-4806
(Danışman)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
TARIM EKONOMİSİ ANABİLİM DALI

BURSA– 2022
Her Hakkı Saklıdır

TEZ ONAYI

Şükrü ÖZÜTEMİZ tarafından hazırlanan “LİSE ÖĞRENCİLERİNİN TARIMSAL PROJELERE İLGİLERİNİN BELİRLENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı’nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Hasan VURAL

Başkan :	Prof. Dr. Hasan VURAL 0000-0003-2323-4806 Uludağ Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü	İmza
Üye :	Prof. Dr. Şule TURHAN 0000-0001-9155-8170 Uludağ Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü	İmza
Üye :	Dr. Öğr. Üyesi Adnan Fatih DAĞDELEN 0000-0002-6777-273X Bursa Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Gıda Mühendisliği Anabilim Dalı	İmza

Yukarıdaki sonucu onaylarım

Prof. Dr. Hüseyin Aksel EREN

Enstitü Müdürü

.././.....

B.U.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

.../.../.....

Şükrü ÖZÜTEMİZ

TEZ YAYINLANMA FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezin/raporun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma izni Bursa Uludağ Üniversitesi'ne aittir. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet hakları ile tezin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları tarafımıza ait olacaktır. Tezde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederiz.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan “**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**” kapsamında, yönerge tarafından belirtilen kısıtlamalar olmadığı takdirde tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi / B.U.Ü. Kütüphanesi Açık Erişim Sistemi ve üye olunan diğer veri tabanlarının (Proquest veri tabanı gibi) erişimine açılması uygundur.

Prof. Dr. Hasan VURAL

Şükrü ÖZÜTEMİZ

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN TARIMSAL PROJELERE İLGİLERİNİN BELİRLENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Şükrü ÖZÜTEMİZ

Bursa Uludağ Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Hasan VURAL

Geçmişten günümüze insanlığın devamı için gerekli olan gıda ihtiyacı tarımdan sağlanmıştır. İnsanlık tarihinde beslenme ve geçim kaynağı olarak karşımıza çıkan tarım günümüzde gelişen teknolojiler ve bilimin ilerlemesi ile daha verimli üretim elde edilen bir sektör haline gelmiştir. Ülkelerin ekonomilerinde, istihdam alanlarında ve kişi başına düşen gelir hesaplamalarında tarım her zaman önemli olmuştur. Türkiye bulunduğu coğrafya itibarıyla tarıma elverişli bir ülkedir. Diğer sektörlerin gelişmesi ile tarım alanı ile uğraşan kişi sayısı azalsa da salgın sürecinde de görüldüğü gibi insanlar için gıda en temel ihtiyaçtır ve tarım her zaman önemli olmuştur.

Bu çalışmada Anadolu Liseleri'nde birçok alanda proje üreten öğrencilerin tarımsal alanlarda proje üretme konusunda farkındalıklarının ne kadar olduğu, bu alandan ve alandaki sorunlardan ne kadar haberdar olduğu, günümüz ve gelecekte teknoloji kullanılarak tarımla ilgili nasıl projeler üretilebileceği konularında tutum ve ilgilerinin ölçülmesi hedeflenmiştir.

Bu hedef doğrultusunda 496 öğrenciye uygulanan anket doğrultusunda cinsiyetin öğrencinin verdiği cevaplar üzerinde etkili olduğu noktalar tespit edilmiştir. Öğrenci ve ailesinin yaşadığı yerin öğrencinin verdiği cevaplar üzerinde hiç etkisinin olmadığı görülmüştür. Öğrenci velisinin eğitim durumunun öğrenci cevapları üzerinde etkili olduğu bölümler tespit edilmiştir. Ailenin tarımsal varlığa sahip olma unsurunun öğrencilerin verdikleri cevapları fazla etkilemediği düşünülmektedir.

Araştırmanın genişletilerek daha fazla okulda yapılması öğrenci ilgilerinin tarım üzerinde yoğunlaşması ile ilgili çalışmalara kaynak oluşturabileceği, ayrıca tarım eğitiminin şekillenmesinde öngörü sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarım, Tarımsal Proje, Tarımsal Proje Hazırlama, Lise Eğitimi
2022, xiii +59 sayfa.

ABSTRACT

MSc Thesis

A RESEARCH ON THE DETERMINATION OF HIGH SCHOOL STUDENTS'
INTEREST IN AGRICULTURAL PROJECTS

Şükrü ÖZÜTEMİZ

Bursa Uludağ University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Agricultural Economics

Supervisor: Assoc Prof. Dr. Hasan VURAL

The food need for the continuation of humanity has been provided from agriculture from past to present. Having been emerged as a source of nutrition and livelihood in the history of humanity, agriculture has become a sector where more efficient production is obtained with the advancement of technology and science today. Agriculture has always been important for the economies, employment areas and per capita income calculations of the countries. Türkiye is a country suitable for agriculture due to its geography. Although the number of people dealing with agriculture decreased with the development of other economic areas, food is the most basic need for people and agriculture always has to be important, as also seen in the epidemic process.

In this study, it is aimed to reveal; the attitudes and interests of the high school students who conduct projects in many fields, about the level of their awareness of producing projects in agricultural areas, how much they are aware of this field and the problems in the field, and how to produce projects related to agriculture by using technology of both today and future.

In line with the questionnaire applied to 496 students in relation to this goal, it has been determined that gender has an effect on the answers given by the student. It has been seen that the places where the students and their families live have no effect on the answers given by the students. It has been determined that the educational status of the student's parents has an impact on the student's answers. It is thought that the element of having an agricultural asset in the family does not affect the answers given by the students much.

It is believed that expanding the research and conducting it in more schools can create a resource for studies related to the concentration of student interests on agriculture, as well as provide foresight in shaping agricultural education.

Keywords: Agriculture, Agricultural Project, Preparation of Agricultural Project, High School Education

2022, xiii +59 pages.

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR

Bu tezi hazırlama aşamasında bana her konuda yardımcı olan değerli danışman hocam Prof. Dr. Hasan VURAL'a, hocam Dr. Öğretim Üyesi Burcu ERDAL'a, benden desteklerini esirgemeyen aileme ve arkadaşım Hakan ŞAHİN'e teşekkürlerimi sunarım.

Şükrü ÖZÜTEMİZ
10/10/2022

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	vii
ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR.....	viii
SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ.....	x
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xi
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	xii
1. GİRİŞ.....	1
2. KAYNAK ARAŞTIRMASI.....	3
2.1. Türkiye’de Tarımın Önemi.....	3
2.2. Eğitim ve Tarım.....	5
2.3. Tarımsal Proje ve Özellikleri.....	8
3. MATERYAL ve YÖNTEM.....	10
3.1. Materyal.....	10
3.2. Yöntem.....	10
4. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	11
4.1. Öğrencilerin Genel Özellikleri ve Konuya İlgili Düzeyleri.....	11
4.2. Öğrenci Cinsiyetinin Verilen Cevaplara Etkisinin Analizi.....	17
4.3. Yerleşim Yerinin Öğrenci Cevaplarına Etkisinin Analizi.....	24
4.4. Velinin Eğitim Düzeyinin Öğrenci Cevaplarına Etkisinin Analizi.....	33
4.5. Ailenin Tarımsal Varlığının Öğrenci Cevaplarına Etkisinin Analizi.....	44
5. SONUÇ.....	54
KAYNAKLAR.....	57
EKLER.....	60
ÖZGEÇMİŞ.....	62

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

Simgeler	Açıklama
(χ^2)	Ki-kare hipotez testi simgesi

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 4.1. Öğrencilerin bitki yetiştirme ile ilgili cevapları	12
Şekil 4.2. Öğrencilerin tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili cevapları	13
Şekil 4.3. Öğrencilerin tarımla ilgili haberleri takip ederim sorusu cevapları	13
Şekil 4.4. Tarımsal projelerde kullanılan son teknolojilere ilgi duyarım sorusu cevapları	14
Şekil 4.5. Dünyada tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duyarım sorusu	14
Şekil 4.6. Ülkemizde tarımın ekonomiye etkisi ile ilgilenirim sorusu cevapları	15
Şekil 4.7. Ülkemizden ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları sorusu cevapları	15
Şekil 4.8. Ülkemizde organik tarım hakkındaki projelere ilgi duyarım sorusu cevapları	16
Şekil 4.9. Bir tarım ürününün nasıl daha verimli üretileceği sorusu cevapları	16
Şekil 4.10. Gelecekte tarımla ilgili proje üretmek isterim sorusu cevapları	17

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa	
Çizelge 4.1.	Ankette yer alan öğrencilerin demografik bilgileri	11
Çizelge 4.2.	Cinsiyet ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu	17
Çizelge 4.3.	Cinsiyet ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu	18
Çizelge 4.4.	Cinsiyet ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu	19
Çizelge 4.5.	Cinsiyet ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu	20
Çizelge 4.6.	Cinsiyet ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu	20
Çizelge 4.7.	Cinsiyet ile tarımın ekonomiye katkıları ile ilgilenmeleri durumu	21
Çizelge 4.8.	Cinsiyet ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu	22
Çizelge 4.9.	Cinsiyet ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu	22
Çizelge 4.10.	Cinsiyet ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu	23
Çizelge 4.11.	Cinsiyet ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu	24
Çizelge 4.12.	Yerleşim yeri ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu	25
Çizelge 4.13.	Yerleşim yeri ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu	25
Çizelge 4.14.	Yerleşim yeri ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu	26
Çizelge 4.15.	Yerleşim yeri ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu	27
Çizelge 4.16.	Yerleşim yeri ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu	28
Çizelge 4.17.	Yerleşim yeri ile ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu	29
Çizelge 4.18.	Yerleşim yeri ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu	30
Çizelge 4.19.	Yerleşim yeri ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu	31
Çizelge 4.20.	Yerleşim yeri ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu	32
Çizelge 4.21.	Yerleşim yeri ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu	33
Çizelge 4.22.	Velinin eğitim düzeyi ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu	34
Çizelge 4.23.	Velinin eğitim düzeyi ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu	35
Çizelge 4.24.	Velinin eğitim düzeyi ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu	36
Çizelge 4.25.	Velinin eğitim düzeyi ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu	37

Çizelge 4.26.	Velinin eğitim düzeyi ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu	38
Çizelge 4.27.	Velinin eğitim düzeyi ile ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu	39
Çizelge 4.28.	Velinin eğitim düzeyi ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu	40
Çizelge 4.29.	Velinin eğitim düzeyi ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu	41
Çizelge 4.30.	Velinin eğitim düzeyi ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu	42
Çizelge 4.31.	Velinin eğitim düzeyi ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu	43
Çizelge 4.32.	Ailenin tarımsal varlığı ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu	44
Çizelge 4.33.	Ailenin tarımsal varlığı ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu	45
Çizelge 4.34.	Ailenin tarımsal varlığı ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu	46
Çizelge 4.35.	Ailenin tarımsal varlığı ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu	47
Çizelge 4.36.	Ailenin tarımsal varlığı ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu	48
Çizelge 4.37.	Ailenin tarımsal varlığı ile ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu	49
Çizelge 4.38.	Ailenin tarımsal varlığı ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu	50
Çizelge 4.39.	Ailenin tarımsal varlığı ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu	51
Çizelge 4.40.	Ailenin tarımsal varlığı ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu	52
Çizelge 4.41.	Ailenin tarımsal varlığı ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu	53

1. GİRİŞ

Eski çağlardan bu yana insanlar tarımla uğraşarak yaşaması için gerekli olan gıdayı temin etmiş aynı zamanda ekerek biçerek elde ettiği tarım ürünlerini de satarak geçimini sağlamıştır. Geçmiş zamanlarda tamamen insan gücüne dayalı olarak yapılan tarım üretim teknolojilerinin gelişmesi ile çoğu zaman makine ile yapılan bir sektöre dönüşmüştür.

İnsanlık tarihten bu yana birçok alanda icatta bulunmuş ve hayatını kolaylaştırmayı hedef haline getirmiştir. Sürekli olarak icatlar ihtiyaçlardan doğmuş ve her yapılan icat insanların hayatını bir adım daha kolaylaştırmıştır. Yapılan icatlar ile hayatındaki bu kalite değişimini fark eden insanlık yerinde saymamış hep hayatını nasıl daha kaliteli hale getiririm diye uğraşarak sürekli icat ve keşiflerde bulunmuştur.

Günümüze baktığımızda tarım, sanayi, teknoloji ve birçok alanda müthiş derecede gelişmeler yaşanmış ve birçok icat geliştirilmiştir. Tarım alanından örnek verecek olursak insan gücü ile yapılan tarım artık bir insanın yönettiği makinelerle kolayca yapılabilmektedir. Önceden aileden görme ekim biçimleri ile yapılan tarım artık bilimin ve teknolojinin gelişmesiyle doğru ekim biçimleri, doğru üretim, sulama ve ilaçlama teknolojileri ile günümüzde kaliteli hale dönüşmüştür.

Dünya son yıllarda yaşadığı en büyük salgın hastalık dönemini hala yaşamaktadır. Dünyada bu süreçte işler yavaşlamış, iş yerleri kapanmak ya da faaliyetine ara vermek zorunda kalmıştır. İnsanlar salgın hastalık sebebiyle evlerine kapanmışlardır. Bu süreçte tarım bakımından güçlü olan ülkeler gıda problemi yaşamamıştır ve bu süreci daha kolay atlarmaya devam etmektedirler. Dünyada savaş, hastalık, kıtlık gibi durumlara karşı ülkeler yaşam için gerekli olan gıdayı vatandaşlarına sağlamak zorundadır. Dolayısıyla burada tarımın önemi daha iyi anlaşılabilir. Tarımsal anlamda sorunların çözümü ile birçok gıda ürünüde kendi kendine yeten hatta ihracat yapan ülkeler daha güçlü ülkeler haline dönüşeceklerdir.

Öğrencilerin lise çağında bu sorunların farkında olması ve tarımsal projeler üretmeye istekli olması güçlü ülke olmakta çok önemlidir. Bu araştırmadaki amaç Anadolu Liseleri'nde birçok alanda proje üreten öğrencilerin tarımsal alanlarda proje üretme konusunda farkındalık ölçüsünün ne olduğu, bu alandan ve alandaki sorunlardan ne kadar haberdar olduğu, günümüz ve gelecekte teknoloji kullanılarak tarımla ilgili nasıl projeler üretilebileceği, teknolojinin tarıma etkilerinin öneminin bilinmesi konularında tutum ve ilgilerinin ölçülmesidir. Çalışmada 496 öğrenci ile yapılmış anketlerden elde edilen bilgiler tanımlayıcı istatistik yöntemleri ve Ki-kare testi kullanılarak yorumlanmıştır.

Çalışmada Türkiye'de tarımın önemi ve tarımsal proje nedir konuları üzerinde durulmuştur. Anket sonuçları yorumlanarak sonuç bölümü oluşturulmuştur.

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI

2.1. Türkiye’de Tarımın Önemi

Türkiye coğrafi konum olarak, 78 milyon hektar yüzölçümü ile Akdeniz’in doğu kesimi ve Asya’nın güney-batı bölgesinde yer almaktadır. Bahsedilen bu alanın %26’sı ormanlardan, %16’sı çayır ve mera alanlarından, %35’i tarım alanlarından oluşmaktadır (Yalova, 2007). Bu bilgiler ışığında tarımsal alanın diğer alanlara nispeten daha çok fazla olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, tarım sektörünün ülke ekonomisinde ve istihdamda önemli bir yer teşkil ettiği ifade edilebilir (Doğan ve Törüner, 2012).

Rehber ve Vural’a (2018) göre, Türkiye’de 1927’de gerçekleştirilen ilk tarım sayımında tarım arazisi oranı %70 iken, 2017 yılında %48,7’ye kadar azalmıştır. Tarım arazisi olarak kullanılmayan çayır ve mera alanlarının genele oranı %18,8’dir.

Türkiye’de tarımın istihdama etkisi önemlidir. 1923 ve 1925 yıllarında Türkiye’de çalışan nüfusun %90’a kadar olan kısmı tarım ile uğraşmakta olduğu görülmüştür. Tarımla uğraşan, tarımda istihdam edilen bu insanların oranı 2000 yılı itibariyle %36, 2018 senesi itibariyle ise %17,70’e düşmüştür (Gönül, 2001; Rehber ve Vural, 2018).

Tarım sektörü, diğer sektörlerin ihtiyaç duyduğu ham maddeyi temin etmekte, böylece diğer alanların ve ülkenin gelişmesinde etkili olmaktadır. Bu sebeple tarım alanı diğer sektörlerin en fazla ürün talep ettiği alandır. Bunun dışında tarım sektöründen farklı sektörlere kaynak aktarımı da olduğu için ekonomik hareketlenme oluşmaktadır (Kamacı, 2006).

Kuştepli ve Halaç (2004), tarımın milli gelir içindeki oranı yıllara göre değişiklik gösterdiğini belirtmişlerdir. Aynı şekilde Rehber ve Vural’ın (2018) ifade ettiğine göre, 1927 yılında milli gelirin 3’te 2’sinin tarıma ait olduğu görünmektedir. Bu veriler 2016 yılında incelendiğinde tarımın milli gelir içinde payı %6,2’ye kadar düşmüştür. Bu verilere bakıldığında tarımda istihdam edilen kişi sayısı azalmış yani tarımla uğraşan kesim azalmış, tarımında milli gelir içindeki oranı azalmıştır. Başka bir ifadeyle diğer alanların milli gelir payları artış gösterirken tarım payının düşmesi, tarım ile tarımda çalışanlar için olumlu bir gösterge olmadığını işaret etmektedir (Rehber ve Vural, 2019). Her ne kadar Türkiye ekonomisinde tarımın payı bir miktar azalmış olsa da gıda ihtiyacının karşılanmasında, sanayiye ürün sağlamada, iş olanağı sağlama ve ihracattaki önemiyle tarım halen ehemmiyet arz etmektedir (Yavuz, 2005).

Tarımın ihracat ve ithalattaki yeri incelendiğinde 1948 yılında ihracat payı %92,23 olarak görünmektedir. Bu tarihten günümüze kadar tarımın ihracat payına bakıldığında sanayileşmenin ve değişen ekonomik gelişmelerin etkisiyle %5 bandına kadar düşmüştür. Son yirmi yıl tarım ihracat ve ithalat dengelerine bakıldığında çoğu zaman ithalatın ihracatı geçtiği gözlemlenmiştir. Tarım ihracatının da ithalatının da miktar olarak arttığı gözlemlenmiştir (Rehber ve Vural, 2018). Türkiye, 2000’li yıllarla birlikte, nüfusunun artmasıyla da besin ihtiyacını karşılama problemi ile yüzleşmiştir. Tarımsal dış ticaret oranı pozitifte olan ülkemizde bu oran 2000’li yıllarda dengeye gelmiş, daha sonra negatife dönmüştür (Günaydın, 2006).

Tarım sektörü yalnız besin ihtiyacının karşılanmasıyla değil, işsizlik, ithalat, ihracat kısacası ticaret bakımından da ülkeler için oldukça önemlidir. Türkiye’de son zamanlarda tarımsal üretim bazında ihtiyacın karşılanamayıp, dış ülkelere ithalat yapma durumu oluşmaya başlamıştır. Bununla ilgili birçok sebep sayılabilir. Tarımda eski yöntemler ile istenilen verim ve üretim maliyetinin uygunluğu oluşmamakta, dünyada uygulanan modern yöntemlere geçilmelidir. Türkiye’nin önceden olduğu gibi tarımda kendi ihtiyacını karşılayabilen durumuna gelmesinin sağlanmasında seçeneklerden biri dünya ülkelerinde görülen Tarım 4.0 örnekleri ve tarımda dijitalleşmedir (Kılavuz ve Erdem, 2019).

Tarım 4.0, akıllı tarım, tarımda dijitalleşme dünyada tarımı ilerlemiş devletlerin çoğunluğunda görülmektedir. Akıllı tarım uygulamaları başlıkları nesnelere interneti, uydu ve hava araçları, otonom araçlar ve robotik sistemler, makine görme sistemleridir (Uzun, Bilban ve Arıkan, 2018).

Çağımızda tarım kritik bir öneme sahip olmuştur. Bu önem üç sebeple açıklanmaktadır: Dünyadaki insan sayısı hızla artmakta, yeryüzünde bulunan kaynaklar azalmakta, çevre kirliliği artmakta ve bu durumlar tarıma negatif etki etmektedir. Bu sayılan sebeplerden ötürü gelecek yüzyılda dünyanın en temel problemi gıda ihtiyacının giderilememesi riski olacaktır. Her ülke tarımda kendi kendine yetebilmenin çaresini aramaktadır. Diğer taraftan pandemi tüm ülkelere tarımı gündemin başında tutmuştur. Dünya devletlerinin güncel meselesi bu tarımsal üretimin az olduğu pandemi zamanında kendi halklarının besin ihtiyaçlarını temin etmek olacaktır. Dünyada yaşanabilecek salgınlarda ve savaş durumlarında besin güvenliği ve üretimin sağlanıp sürdürülebilirliği; tohumculuk ve

tarım ürünü geliştirme hep birlikte düzenlenmelidir. Salgın hastalık zamanında besin gibi yaşamsal gereksinimlerinde ithalat yapmak zorunda olan ülkeler ne kadar para kaynakları olsa da bağımlı oldukları ülkede ürün üretimin azalması veya durması ya da ülkenin bu konuda istememesi sebebiyle ithalat yapamadılar. Bundan dolayı ürün sağlayan ülkelerin bu salgın hastalık zamanında önceliği kendi halkının ihtiyaçlarına cevap verebilmek olduğu aşikârdır (Arslan, 2020).

Dünyada yaşanan pandemi birçok alanda değişikliklere sebep olduğu gibi tarımsal alanlarda da bu değişikliklere sebep olacaktır. Tarım insanoğlunun temel besin kaynağı olduğu için bu sektördeki gelişmeler mühimdir. Geçmişe bakıldığında, insanoğlu zor aşamalardan geçerken besin temini ve sağlık ön plana çıkmıştır. Devlet olarak gelişmişlik seviyenize bakılmaksızın tarımda üretim yapma mecburiyeti gözükmektedir. Pandemi insanlığa, gelecekte savaş gibi olumsuz durumların su kaynakları ve besin temininden olabileceğinin ipuçlarını gösterdi. Özetle; bu zamanın tarımsal stratejileri, pandemiden sonra oluşacak yeni nizamı sezen, tedbirli olmayı gerektiren politikaları içermelidir (Kayabaşı, 2020). İnsanlık varlığının devamı için elzem olan tarım alanına finansman sağlanması maksadıyla yeni arayışlara gidilmiştir (Vural, 2017).

2.2.Eğitim ve Tarım

İnsanların hayatlarını zor hale getiren problemlerin çözüme kavuşmasında herkese önemli vazifeler düşmektedir. Eğitimin ana amaçlarından biri de, düşüncelerini anlatabilen, sorunları çözebilen, kendine ait düşünce ve ürünler üretebilen nesilleri yetiştirmektir (MEB, 2011). Gençlerimizin etrafında olup bitenleri anlayabilmeleri, karşılıklarına çıkan problemler karşısında çözüme yönelik proje üretmeleri çok önemlidir. Bundan dolayı proje tabanlı öğrenmeden bahsetmek gerekirse, merkezde öğrenci olan hayatta karşılığı olan içerik ve faaliyetlere değinen bir yaklaşımdır. Öğrencilerde sorunları çözebilme yeteneklerini geliştirebildiği için analiz, sentez ve faaliyete geçirme seviyesindeki amaçların gerçekleştirilmesinde yaygın olan yaklaşımlardan biridir (Demirel, 2005). Öğrenciler ilgilendikleri alanlara ve kendisine faydalı olacağını düşündüğü bilgileri öğrenmeye daha elverişlidirler. Bundan dolayı öğrencinin faal olduğu ve dikkatinin çekildiği eğitim öğretim süreçleri planlanmalıdır. Öğrencinin merkezde olduğu ders ortamında faal kalmasını gerçekleştiren yöntem ve tekniklerin

uygulamaya konması kazanımların sağlanmasında önemli bir etkidir (Koç, 2014). Bu kapsamda okulların öğrenci ihtiyaçlarına cevap verebilecek dersler okutması, kaynaklardan faydalanılması açısından önemlidir (Daban ve Özdemir, 2004). Okutulan dersler içinde öğrenenlerin beklentilerine cevap veren seçmeli derslere öğrenciler açısından bireysel gelişmelerine katkıda bulunduğundan daha ilgili oldukları düşünülmektedir (Darby, 2006). Seçmeli dersler, öğrencilerin kendi potansiyellerini ortaya çıkarabilecekleri ve ilgi duydukları içeriklerden başlayabilecekleri bir öğrenme süreci sağlayabilirler (Öztürk ve Yılmaz, 2011). Proje tabanlı öğrenme yöntemiyle seçmeli proje hazırlama dersi alan öğrencilerin üst biliş ve öz düzenleme yeteneklerinin daha gelişmiş olduğu görülmüştür (Börekci, 2018).

Hazırlanacak projelerde bilgi gereklidir. Fakat bütün bilgiler evrende kullanıma hazır durumda değildir. Hedeflerimizin gösterdiği yolda araştırma yaparak bilgiyi yakalayabilmeli ve ondan fayda sağlanmalıdır. Araştırma süreci yeni fikirlere ve değişik perspektiflere muhtaçtır. Bu farklı perspektiflerin faydalı ve verimli hale gelmesi, projelerle sağlanabilecektir. Proje, bir süreç ve maliyet içerisinde, bir hedefe varmayı gerçekleştirecek sonuçları elde etmek için kaynakların toplandığı planlı uygulamaların tümüdür. Çözüm bekleyen bir problem anında, çözüme giden yolda yapılan faal çalışmalar, projelendirme olarak düşünülmez. Proje hazırlamada temel amaç; kişilerin problem çözme yeteneklerini artırarak, yaratıcı düşünme çerçevesinde problemlere çözüm bulmaktır (MEB, 2006). Projeler öğrencinin araştırma yapma yeteneklerini geliştirirken aynı zamanda öğrencinin yaratıcı tarafları keşfetmesini sağlamaktadır (Özpinar ve Aydoğan Yenmez, 2017). Proje ile öğretim, çeşitli derslerdeki problemlerin çözülmesinde etkili olan, öğrenciyi merkeze alan ve grupta akranlarıyla çalışmasına olanak veren, düşünme yeteneğini geliştiren aynı zamanda olumlu anlamda riskler alabilmelerini sağlayan bir yöntemdir (Bell, 2010; Shearer ve Quinn, 1996; Aktepe ve Aktepe, 2009; Blumenfeld, v.d., 1991).

Tarımsal eğitime bakıldığında, tarım sektörü insanların hayatını devam ettirmesi için gerekli gıdayı temin ettiği için, diğer meslek alanlarına göre daha mühim görülmesi beklenirken; ortaöğretim seviyesindeki bilgilere bakıldığında bu alanda eğitim gören öğrencilerin oranının %1,48 olduğu görülmektedir (Anonim, 2018). Sanayi ve teknoloji

alanında yaşanan gelişmeler, toplumun ekonomik ekseninin tarımdan sanayiye doğru yönelmesi, tarımdan yeterli kazancın olmaması, köyden şehirlere göçün artması, insanların farklı mesleklere yönelmesi gibi nedenlerle bu vaziyet açıklanmaktadır. Bu nedenlerden dolayı gıdanın sürekli temini konusunda dünya bazında kaygılar devam etmekte hatta bu konuda çözüm sağlayabilecek yeni eğitim yaklaşımlarına ve daha fazla insan kaynağına gereksinim duyulmaktadır (Kaynakçı ve Boz, 2020). Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün sunduğu rapor incelendiğinde (FAO, 2017), 2050 senesinde dünya nüfusunun 10 milyar olması tahmin edilirken şimdikinden %50 oranda daha fazla gıdaya ihtiyaç duyulacaktır. Yükselen bu ihtiyaç bilginin, teknolojinin ve yönetsel başarının bir arada olduğu yeni tarımsal faaliyetlerle karşılanabileceği öngörülmektedir (Özartan, 2013; Uldrich, 2017; Türker, 2019). Bahsedilen bu yeni tarımsal faaliyetlerin hayata geçmesi, marifetlerini sergileyebilecekleri tarımsal eğitim ortamları ve çalışma imkanları sağlanmış fertlerce sağlanabilmektedir. Bu bilgiler ekseninde, ortaöğretimde sağlanan mesleki tarım eğitimi, fertlere tarım sektörü için gerekli olan donanımı sağlayan eğitim aşamalarından biridir (Kaynakçı ve Boz, 2020).

Planı ve uygulaması bakımından iyi hazırlanmış uygulamalı bir ders özellikle saha çalışması, fen laboratuvarı deneyleri ve simülasyon deneyimleri sırasında öğrenci sorumluluklarını gerçekleştirirken elini ve düşüncesini kullandığı için öğrencinin fiziksel ve zihinsel olarak dikkatini çeker (Clough, 2007). Tarım alanında yapılan uygulamalı derslerin dikkat çektiği ve eğlenceli geçtiğine dair örnekler vardır (Otekinrin, Oni LO & Otekinrin, 2017). Harmanlanmış öğrenme öğrencilerin öğrenme ortamlarının sorumluluğunu kazanmasında etkili olduğu için, tarımda öğrencilerin farklı beceri kazanmasında etkili olduğuna değinilmiştir (Deegan, Wims & Pettit, 2016).

Dünyada öğrencilerin tarımla ilgili tutumlarını ölçen çalışmalar vardır. Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan bir araştırmada kırsal ve kent lisesi öğrencilerinin tarım algısı ölçülmüştür. Bu çalışma incelendiğinde, öğrencilerin doğal kaynaklar kavramı alanı için fazla olumlu algıları tespit edilmesine rağmen, tarım politikası kavram alanı hakkında az olumlu algıya sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu çalışma, insan hayatının devamı için gerekli gıdayı üreten ve pazarlayan tarım sektörü hakkında genel halkı daha fazla bilgilendirme ihtiyacının olduğunu ispatlamaktadır (Frick, v.d., 1995).

Yine Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan başka bir çalışmada, seçilen lise öğrencilerinin bir yaz tarımsal iletişim çalıştayına katılımının tarımla ilgili kariyer algılarını ve tarımsal bilgi seviyelerini etkilemesi incelenmiştir. Şehirli öğrencilerin atölyeye katılmadan önce tutumlarının tarımla ilgili kariyer algıları ve tarımsal bilgi seviyeleri olarak tarıma karşı olumlu olduğunu ve atölyeye katıldıktan sonra yüksek oranda daha olumlu olduğunu göstermiştir. Öğrenciler öğretmenlerinin atölye çalışmalarına etkin katıldığını görmesi halinde ve akran grubunun atölyede başarılı durumlarını olumlu karşıladıkları takdirde, tarım alanında eğitim alma, yükseköğretimde tarım bölümlerini takip etme ve kariyer olarak tarımı seçme ihtimalleri daha yüksek olabilmektedir (Fraze, v.d., 2011).

Yapılan başka bir çalışmada öğretmenlerin tarımla ilgili sahip oldukları bilgilerin, sınıflarda tarımı nasıl işleyeceklerini etkileyebileceği konusu ele alınmıştır. İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin tarımı derste nasıl işleyecekleri konusundaki algılarını ve gereksinimlerini bulmak hedeflenmiştir. Bu çalışmanın sonuçları incelendiğinde elde edilen bulgular, tarım okuryazarlığına sahip koordinatörlerini ve tarım öğretmenlerini eğiten öğretmenlerini, tarımı sınıfta öğretmenlerin nasıl işleyecekleri konusunda hizmet içi eğitimlerini programlama hususunda donanım sahibi olmalarını sağlayabilir (Knobloch, Ball & Allen, 2007).

Gana'da lise öğrencileri arasında proje öğretim yönteminin uygulanması örneği adı altında bir çalışma yapılmıştır. Tarımsal uygulamaların etkili bir şekilde öğrenilmesi ve öğretilmesi adına proje öğretim yönteminin uygulanması için okul idaresi ve eğitim yöneticilerinin okullara materyal desteği ile ilgili çalışmalarda bulunmaları önerilmektedir (Diise, Zakaria & Mohammed, 2018).

2.3.Tarımsal Proje ve Özellikleri

Bir tarımsal etkinliğin ve/veya yatırımın hedefini, içeriğini, bütün yöntem ve ekonomik niteliklerini, yapılacak maliyeti, çıkacak faydayı gösteren, etkinlik ve /veya yatırım konularında karara varılmasına, tercih ve sıralamaya yardım edecek yorumlamaları barındıran çalışmalar veya dökümanlara tarımsal proje denir. Çalışma alanlarına

bakarak tarımsal projeler alt yapı projeleri, hayvansal ve bitkisel üretim projeleri, pazarlama projeleri, tarımsal eğitim ve araştırma projeleri bölümlerinden oluşmaktadır. Tarımsal projeler seviyeleri bakımında makro ve mikro olmak üzere incelenmektedir. Hedefleri açısından tek ve çok amaçlı tarımsal çalışmalar olarak gruplandırılmaktadır (Rehber ve Erkuş, 2020).

Rehber ve Erkuş'a (2020) göre, tarımsal projelerin başka alan projelerinden farkı aşağıda belirtilmiştir.

- a. Tarımsal çalışma alanı farklı sektör çalışmalarına göre doğaya en çok bağlı olan alandır.
- b. Tarım çalışma alanı içinde proje oluşturabilecek birçok alan vardır
- c. Büyük tarımsal çalışmalar için geniş maliyet lazımken, şirket bazındaki tarımsal çalışmalar az maliyet gerekir.
- d. Tarımsal çalışma büyük olmayan ve fazla sayıda üretim bölümünde yapılırsa çalışmada zorluklar yaşanmaktadır.

Bununla birlikte üretim yapan çiftçilerin geleneklere bağlı üretim yapması modern yöntemlerin kullanılması vb. durumlarda güçlükler ve tepkilere sebep oluşturmaktadır. Tarımsal projelerdeki mühim sorunlardan biride üreticiye proje tanıtacak, finansman verecek, denetim sağlayacak kuruluşların sayıca fazla olması, fakat bir eşgüdüm içerisinde olmayışlarıdır. Bu kuruluşların sayıca fazla olmasından ziyade mühim olan verimli ve aktif çalışmalarda bulunmalarıdır (Rehber ve Erkuş, 2020).

Bölgesel ve ülkesel tarımsal projelerin tatbikinde elverişli olmayan altyapı ve katkı düzeni, elverişli olmayan yöntem ve teknoloji, üreticinin taleplerine yeterince dikkat edilmemesi, idare problemleri ve milli tarım politikalarına uymama karşılaşılan problemlerdendir. Projelendirme çalışmalarında çiftçilerin başkalarından destek almaları çiftçiye artı bir maliyet çıkarmaktadır (Rehber ve Erkuş, 2020).

3.MATERYAL ve YÖNTEM

3.1. Materyal

Araştırmada veri kaynağı olarak Bursa Nilüfer Şahinler Anadolu Lisesi'nde Proje Hazırlama dersi alan 9. ve 10. sınıf öğrencileri ile yapılan anketler kullanılmıştır. Anketlerden elde edilen veriler araştırmaya temel oluşturmuştur. 496 öğrenciye anket çevrimiçi olarak uygulanmıştır.

Tarama araştırma deseninde veri toplama aracı olarak örneklemden evrene genelleme yapmak amacıyla, 10 maddeli 5'li Likert ölçeği sorusu ve 6 maddeli çoktan seçmeli anket formu tercih edilmiştir. Anketin bilgisayar uygulaması olarak tercih edilmesinin sebebi anketi uygulamanın maliyetinin diğer tekniklere göre daha uygun olması, bilgisayar uygulamasının ise öğrencinin daha kolay uygulayabileceği bir uygulama olmasından dolayı öğrenciye en kısa zamanda ulaşım veri toplamanın tamamlanması hesaplanmıştır.

Araştırmada ayrıca yurtiçi ve yurt dışı literatürde yapılmış olan benzer çalışmalar ve konuyla ilgili kurum ve kuruluşların kayıtları da kullanılmıştır.

3.2.Yöntem

Araştırmanın veri kaynağında olarak lise öğrencilerine yapılmış olan anket çalışması vardır. Ankette 5'li Likert ölçeği sorularında 1. Hiçbir zaman, 2. Nadiren, 3. Bazen, 4. Genellikle, 5. Her zaman bulunan cevapların her soru için öğrenciler tarafından cevaplandırılması istenmiştir. Böylece öğrencilerin tutumlarının ölçülmesi istenmiştir. Ayrıca 6 adet çoktan seçmeli soru vardır. Anket sonuçlarının değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistik ve Ki-kare testi vardır. Sonuçlar değerlendirilirken çizelge ve grafikler oluşturulmuş, yüzde verileri ve aritmetik ortalama verileri hazırlanmıştır. Ayrıca demografik özellikler ile öğrencilerin tarımla ilgili sorulara verdikleri cevaplar arasında ilişki olup olmadığını tespit edilmiştir. Bu test SPSS programı ile yapılmış olup analizler çıkarılmıştır. Test verileri yorumlanarak sonuçlar oluşturulmuştur.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. Öğrencilerin Genel Özellikleri ve Konuya İlgili Düzeyleri

Çalışmanın bu kısmında lise öğrencilerinin dokuzuncu ve onuncu sınıflarına yapılmış anket sonuçları yer almaktadır. Anket çalışmasına 496 öğrenci katılmıştır. Ankete katılan öğrenciler ile ilgili demografik bilgiler Çizelge 4.1’de yer almıştır.

Çizelge 4.1. Ankette yer alan öğrencilerin demografik bilgileri

Demografik Göstergeler	Frekans	Oran (%)
Cinsiyet		
Erkek	184	37,1
Kadın	312	62,9
Yaşadığı Yer		
Köy	87	17,5
Belde	83	16,7
İlçe Merkezi	243	49
Şehir Merkezi	83	16,7
Velisinin Eğitim Durumu		
İlkokul	54	10,9
Ortaokul	102	20,6
Lise	231	46,6
Üniversite	98	19,8
Yüksek Lisans	10	2
Doktora	1	0,1
Velisinin Mesleği		
Çiftçi	8	1,6
Esnaf	56	11,3
İşçi	190	38,3
Memur	75	15,1
Diğer	167	33,7
Ev Nüfusu		
2 kişi	17	3,4
3 kişi	84	16,9
4 kişi	252	50,8
5 kişi	107	21,6
6 kişi	28	5,6
Diğer	8	1,6
Ailenin Tarımsal Varlığı(Birden fazla işaretlenebilir)		
Tarla	149	30
Bahçe	102	20,6
Sera	6	1,2
Diğer	26	5,2
Yok	302	60,9

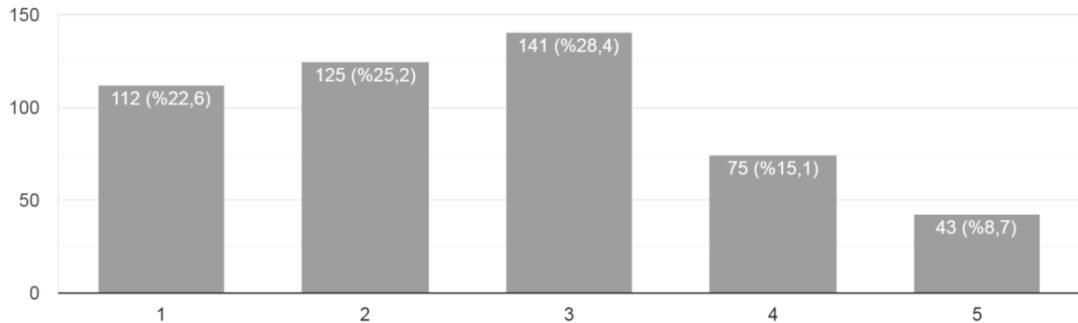
Çalışma sürecinde uygulanan ankete katılan öğrencilerin %62,9'u kadın ve %37,1'i erkektir. Anket yapılan öğrencilerin yaşları 15 veya 16 olduğu görülmüştür. Ankete katılan öğrencilerin %17,5'i köyde, %16,7'si beldede, %49'u ilçe merkezinde, %16,7'si şehir merkezinde ikamet etmektedirler. Ankete katılan öğrencilerin velilerinin eğitim durumuna bakıldığında %19,8'i üniversite mezunu, %2'si yüksek lisans mezunu, %0,1'i doktora mezunu, %46,6'sı lise mezunu, %20,6'sı ortaokul mezunu ve %10,9'u ilkokul mezunu olduğu görülmüştür. Ankete katılan öğrencilerin velilerinin hangi mesleğe sahip olduklarına bakıldığında %38,3'ü işçi, %15,1'i memur, %11,3'ü esnaf, %1,6'sı çiftçi ve %33,7'si diğer meslek gruplarına mensup olduğu görülmüştür. Ankete katılan öğrencilerin ev nüfusu incelendiğinde %50,8'i 4 kişi, %21,6'sı 5 kişi, %5,6'sı 6 kişi, %16,9'ü 3 kişi, %3,4'ü 2 kişi ve %1,6'sı bu sayılardan farklı bir nüfusla evlerinde yaşamaktadırlar.

Ankete katılan öğrencilerin ailelerinin tarımsal varlıkları incelendiğinde öğrenciler ailelerinin birden fazla tarımsal varlığa sahip olmaları durumunda sahip oldukları varlıkları işaretlemişlerdir. Öğrencilerin %60,88'inin tarımsal varlıklarının olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin %39,12'sinin ise tarla, bahçe, sera ve diğer tarımsal varlık unsurlarından en az bir tane tarımsal varlığa sahip oldukları görülmektedir.

Öğrencilerin diğer anket sorularına verdikleri cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

1. Bitki yetiştirme ile ilgiliyim.

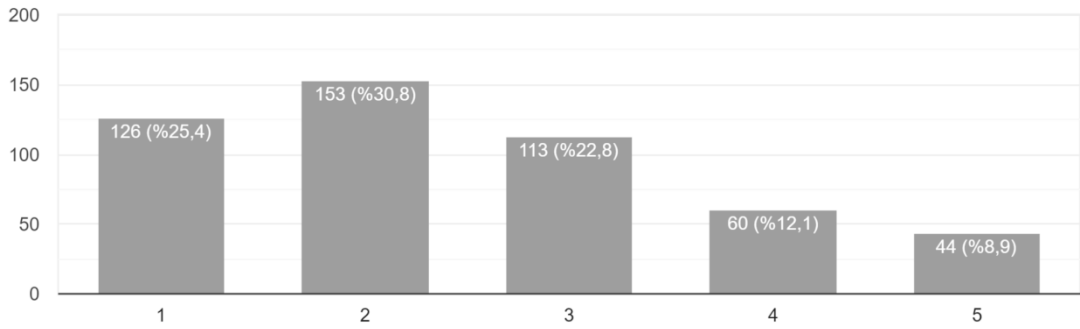
496 yanıt

Şekil 4.1. Öğrencilerin bitki yetiştirme ile ilgili cevapları

Şekil 4.1. incelendiğinde verilen cevaplar arasında 1-hiçbir zaman, 2-nadiren, 3-bazen, 4-genellikle, 5-her zaman anlamındadır. Bitki yetiştirme ile ilgili sorusuna öğrencilerin %22,6'sı hiçbir zaman, %25,2'si nadiren, %28,4'ü bazen, %15,1'i genellikle ve %8,7'si her zaman cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin bitki yetiştirme ile çok ilgili olmadıkları görülmektedir.

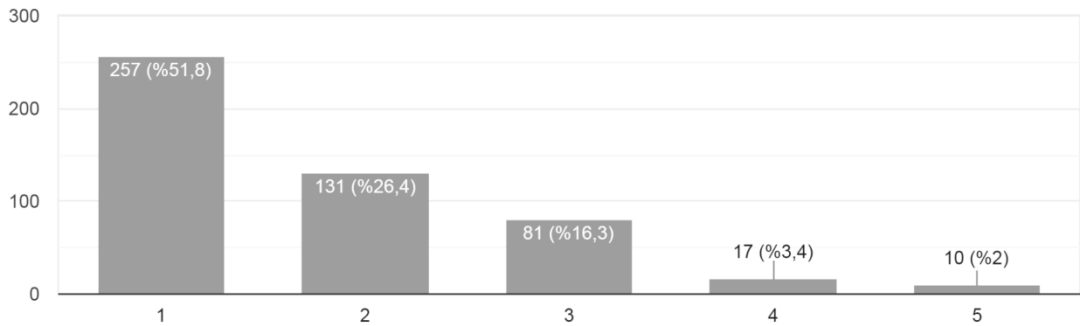
2. Tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ilgimi çeker.
496 yanıt

Şekil 4.2. Öğrencilerin tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili cevapları

Şekil 4.2. incelendiğinde tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ilgimi çeker sorusuna öğrencilerin %25,4'ü hiçbir zaman, %30,8'i nadiren, %22,8'i bazen, %12,1'i genellikle ve %8,9'u her zaman cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin yaklaşık %20'sinin tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili oldukları görülmüştür.

3. Tarımla ilgili haberleri takip ederim ve ilgi duyarım
496 yanıt

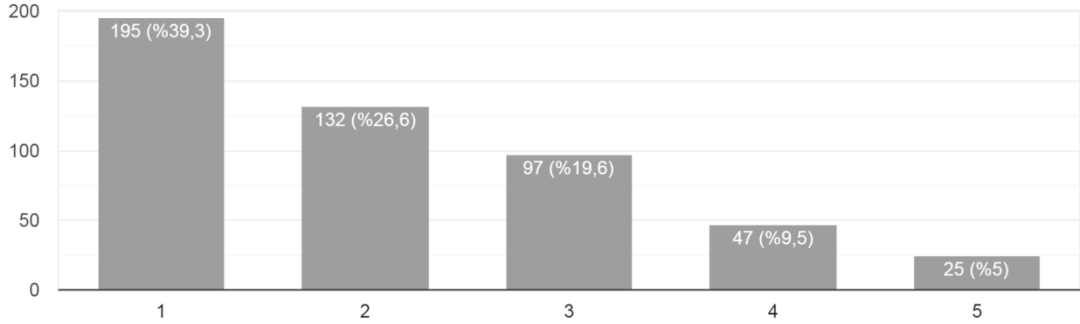

Şekil 4.3. Öğrencilerin tarımla ilgili haberleri takip ederim sorusu cevapları

Şekil 4.3. incelendiğinde tarımla ilgili haberleri takip ederim ve ilgi duyarım sorusuna öğrencilerin %51,8'i hiçbir zaman, %26,4'ü nadiren, %16,3'ü bazen, %3,4'ü genellikle ve %2'si her zaman cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin büyük bir kısmının tarım haberlerine ilgi duymadıkları görülmüştür

4. Tarımsal projelerde kullanılan son teknolojilere ilgi duyarım.

496 yanıt

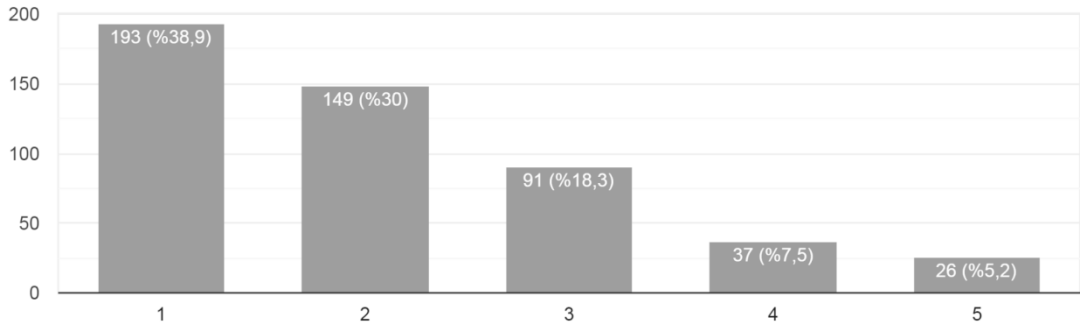

Şekil 4.4. Tarımsal projelerde kullanılan son teknolojilere ilgi duyarım sorusu cevapları

Şekil 4.4. incelendiğinde tarımsal projelerde kullanılan son teknolojilere ilgi duyarım sorusuna öğrencilerin %39,3'ü hiçbir zaman, %26,6'sı nadiren, %19,6'sı bazen, %9,5'i genellikle ve %5'si her zaman cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre son teknolojiler ile ilgilenen öğrenci oranı yaklaşık %15 civarındadır.

5. Dünyada tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duyarım.

496 yanıt

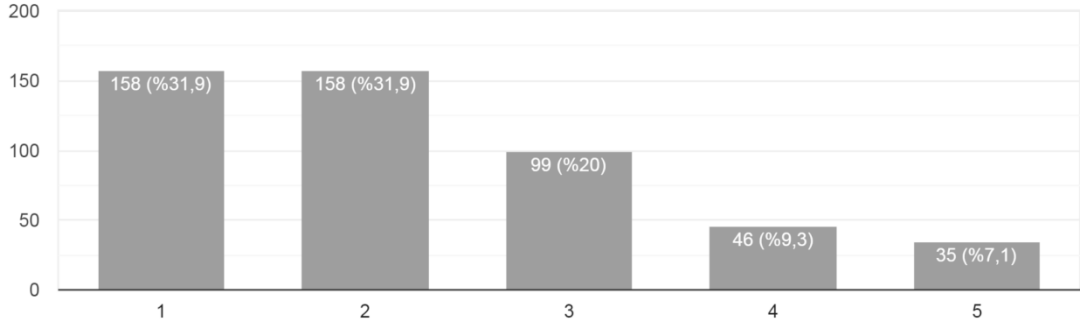

Şekil 4.5. Dünyada tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duyarım sorusu

Şekil 4.5. incelendiğinde dünyada tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duyarım sorusuna öğrencilerin %38,9'u hiçbir zaman, %30'u nadiren, %18,3'ü bazen, %7,5'i genellikle ve %5,2'si her zaman cevaplarını vermiştir. Bu oranlara bakıldığında öğrencilerin dünya tarımı ile çok ilgili olmadıkları görülmektedir.

6. Ülkemizde tarımın ekonomiye etkisi ile ilgilenirim

496 yanıt

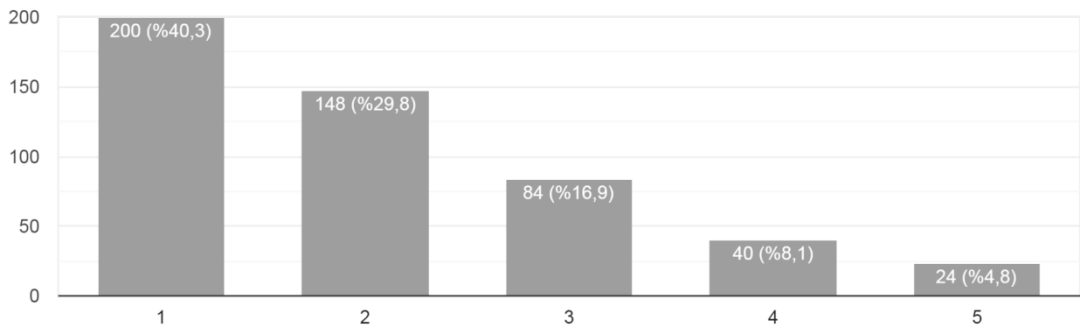

Şekil 4.6. Ülkemizde tarımın ekonomiye etkisi ile ilgilenirim sorusu cevapları

Şekil 4.6. incelendiğinde ülkemizde tarımın ekonomiye etkisi ile ilgilenirim sorusuna öğrencilerin %31,9'u hiçbir zaman, %31,9'u nadiren, %20'si bazen, %9,3'ü genellikle ve %7,1'i her zaman cevaplarını vermiştir. Bu duruma göre yaklaşık %17'lik öğrenci dilimi tarımın ekonomiye etkisi ile ilgilendiği görülmektedir.

7. Ülkemizden dünyaya ihraç edilen tarım ürünleri ve bu ürünlerin miktarları ile ilgilenirim.

496 yanıt

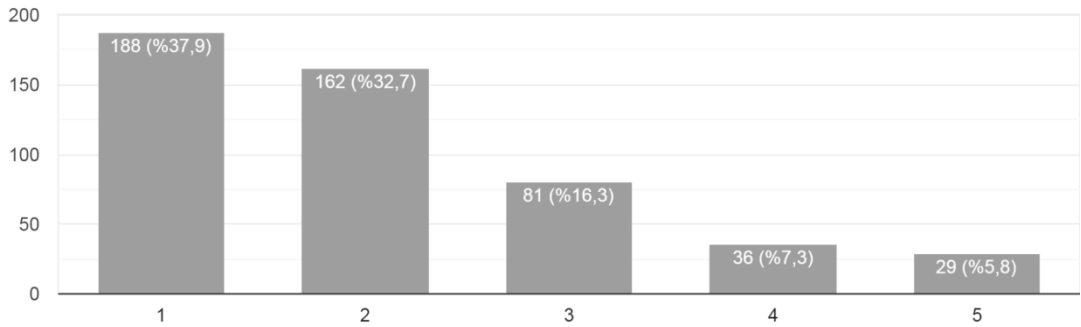

Şekil 4.7. Ülkemizden ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları sorusu cevapları

Şekil 4.7. incelendiğinde ülkemizden dünyaya ihraç edilen tarım ürünleri ve bu ürünlerin miktarları ile ilgilenirim sorusuna öğrencilerin %40,3'ü hiçbir zaman, %29,8'i nadiren, %16,9'u bazen, %8,1'i genellikle ve %4,8'i her zaman cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin çoğunluğunun tarım ihracatı ile ilgilenmedikleri görülmektedir.

8. Ülkemizde organik tarım hakkındaki projelere ilgi duyarım.

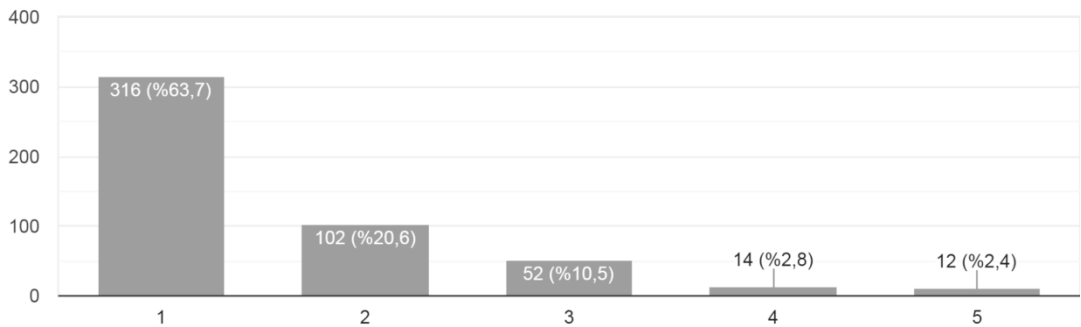
496 yanıt

Şekil 4.8. Ülkemizde organik tarım hakkındaki projelere ilgi duyarım sorusu cevapları Şekil 4.8. incelendiğinde ülkemizde organik tarım hakkındaki projelere ilgi duyarım sorusuna öğrencilerin %37,9'u hiçbir zaman, %32,7'si nadiren, %16,3'ü bazen, %7,3'ü genellikle ve %5,8'i her zaman cevaplarını vermiştir. Sonuçlara bakıldığında öğrenci çoğunluğunun organik tarıma ilgisinin az olduğu görülmektedir.

9. Bir tarım ürününün nasıl daha verimli üretileceği hakkında projelerim vardır.

496 yanıt

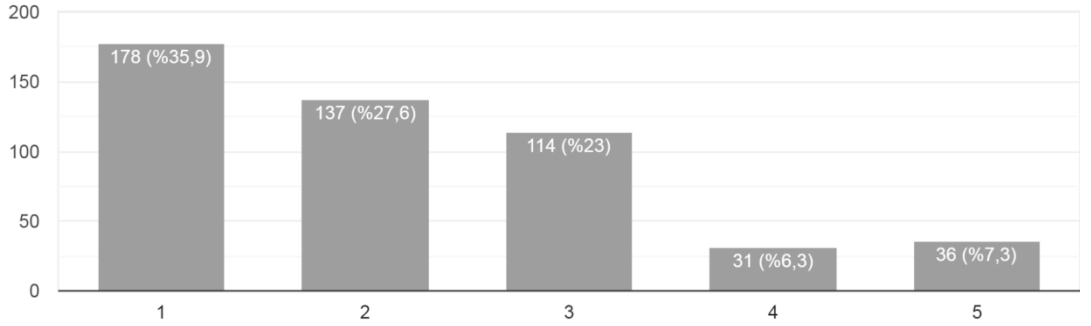

Şekil 4.9. Bir tarım ürününün nasıl daha verimli üretileceği sorusu cevapları

Şekil 4.9. incelendiğinde bir tarım ürününün nasıl daha verimli üretileceği hakkında projelerim vardır sorusuna öğrencilerin %63,7'si hiçbir zaman, %20,6'sı nadiren, %10,5'i bazen, %2,8'i genellikle ve %2,4'ü her zaman cevaplarını vermiştir. Bu durum öğrencilerin tarım ürünlerinin verimli üretimi ile çok az ilgilendiklerini göstermiştir.

10. Gelecekte tarımla ilgili herhangi bir alanda proje üretmek isterim.

496 yanıt

Şekil 4.10. Gelecekte tarımla ilgili proje üretmek isterim sorusu cevapları

Şekil 4.10. incelendiğinde gelecekte tarımla ilgili herhangi bir alanda proje üretmek isterim sorusuna öğrencilerin %35,9'u hiçbir zaman, %27,6'sı nadiren, %23'ü bazen, %6,3'ü genellikle ve %7,3'ü her zaman cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre gelecekte tarım ile ilgili proje üretmek isteyen bir kesim olduğu görülmektedir.

4.2. Öğrenci Cinsiyetinin Verilen Cevaplara Etkisinin Analizi

Tanımlayıcı istatistik yöntemleri ve Ki-kare (χ^2) testi kullanılarak öğrenci cinsiyetinin, verilen cevaplar üzerindeki etkisi araştırılarak aşağıda belirtilmiştir.

Çizelge 4.2. Cinsiyet ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Erkek	62	37	47	23	15	184
Kadın	50	88	94	52	28	312
Toplam	112	125	141	75	43	496
P_ değeri	0,000					

Çizelge 4.2. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Cinsiyet ile bitki yetiştirmeye ilgili olmaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet ile bitki yetiştirmeye ilgili olmaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=9,488$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $21,290 > \chi^2_{0,05}=9,488$ büyük olduğundan varlık (H₁) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Cinsiyet ile bitki yetiştirmeye ilgili olmaları durumu değişkenleri bağımlı olarak bulunmuş, aralarında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin %77,41'inin bitki yetiştirmeye ilgi duydukları görülmektedir. Genellikle ve her zaman cevabı veren kız öğrencilerin oranı yaklaşık %25,6 iken, erkek öğrencilerin oranı %20,6 çıkmıştır. Bu duruma göre kız öğrenciler bitki yetiştirme konusunda erkek öğrencilere göre daha fazla ilgilidir.

Çizelge 4.3. Cinsiyet ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Erkek	57	47	38	26	16	184
Kadın	69	106	75	34	28	312
Toplam	126	153	113	60	44	496
P_ değeri	0,098					

Çizelge 4.3. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Cinsiyet ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=9,488$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $7,839 < \chi^2_{0,05}=9,488$ küçük olduğundan yokluk (H_0) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015; Yüzer, 2009). Cinsiyet ile tarımsal ürünlerin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Tarımsal ürünlerin nasıl yetiştirildiği ile öğrencilerin %25,40'ının hiç ilgilenmediği görülmektedir.

Çizelge 4.4. Cinsiyet ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Erkek	95	49	22	11	7	184
Kadın	162	82	59	6	3	312
Toplam	257	131	81	17	10	496
P_ değeri	0,009					

Çizelge 4.4. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H_0 : Cinsiyet ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu arasında ilişki yoktur.

H_1 : Cinsiyet ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=9,488$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $13,627 > \chi^2_{0,05}=9,488$ büyük olduğundan varlık (H_1) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Cinsiyet ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu değişkenleri bağımlı olarak bulunmuş, aralarında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin %51,81'i tarımsal haberlerle hiçbir zaman ilgilenmedikleri görülmüştür. Genellikle ve her zaman cevabı veren erkek öğrencilerin oranı %9,7 iken, kız öğrencilerin oranı %2,8 çıkmıştır. Tarımla ilgili haberleri takip etme ilgisinin erkek öğrencilerde daha fazla olduğu görülmüştür.

Çizelge 4.5. Cinsiyet ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Erkek	68	47	32	21	16	184
Kadın	127	85	65	26	9	312
Toplam	195	132	97	47	25	496
P_ değeri	0,038					

Çizelge 4.5. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Cinsiyet ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=9,488$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $10,153 > \chi^2_{0,05}=9,488$ büyük olduğundan varlık (H₁) hipotezi kabul edilmiştir (Gürtan, 1971; Vural, 2015). Cinsiyet ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu değişkenleri bağımlı olarak bulunmuş, aralarında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin %39,31'inin son teknolojilere hiçbir zaman ilgi duymadıkları görülmektedir. Genellikle ve her zaman cevabı veren kız öğrencilerin oranı %11,2 iken, erkek öğrencilerin oranı %20,1 çıkmıştır. Bu durumda erkek öğrenciler tarımda son teknolojiler konusunda kız öğrencilere göre daha fazla ilgilidir.

Çizelge 4.6. Cinsiyet ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Erkek	69	54	34	13	14	184
Kadın	124	95	57	24	12	312
Toplam	193	149	91	37	26	496

Çizelge 4.6. incelendiğinde öğrencilerin %38,91'inin (193 kişi) tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine hiçbir zaman ilgi duymadıkları tespit edilmiştir.

Çizelge 4.7. Cinsiyet ile tarımın ekonomiye katkıları ile ilgilenmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Erkek	69	44	31	22	18	184
Kadın	89	114	68	24	17	312
Toplam	158	158	99	46	35	496
P_ değeri	0,004					

Çizelge 4.7. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Cinsiyet ile tarımın ekonomiye katkıları ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet ile tarımın ekonomiye katkıları ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=9,488$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $15,487 > \chi^2_{0,05}=9,488$ büyük olduğundan varlık (H₁) hipotezi kabul edilmiştir (Özer, 2004; Vural, 2015). Cinsiyet ile tarımın ekonomiye katkıları ile ilgilenmeleri durumu değişkenleri bağımlı olarak bulunmuş, aralarında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Tarımın ekonomiye katkıları olmadığını düşünen öğrencilerin oranı sadece %31,85 kadardır. Bu sonuç öğrencilerin tarımın ekonomik bir faaliyet olduğunu öğrendiklerini göstermektedir. Genellikle ve her zaman cevabı veren erkek öğrencilerin oranı %21,7 iken, kız öğrencilerin oranı %13,1 çıkmıştır. Bu durumda erkek öğrenciler tarımın ekonomiye katkıları konusunda kız öğrencilere göre daha fazla ilgilidir.

Çizelge 4.8. Cinsiyet ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Erkek	76	50	26	18	14	184
Kadın	124	98	58	22	10	312
Toplam	200	148	84	40	24	496
P_ değeri	0,098					

Çizelge 4.8. incelendiğinde göre yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Cinsiyet ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=9,488$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $7,834 < \chi^2_{0,05}=9,488$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Cinsiyet ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin %59,67'sinin ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarlarına az ya da çok ilgi duydukları görülmektedir.

Çizelge 4.9. Cinsiyet ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Erkek	73	56	33	9	13	184
Kadın	115	106	48	27	16	312
Toplam	188	162	81	36	29	496
P_ değeri	0,386					

Çizelge 4.9. incelendiğinde göre yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Cinsiyet ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=9,488$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $4,147 < \chi^2_{0,05}=9,488$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Cinsiyet ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin %37,90'ının (188 kişi) organik tarım projelerine hiç ilgi duymadıkları görülmektedir.

Çizelge 4.10. Cinsiyet ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Erkek	121	39	13	5	6	184
Kadın	195	63	39	9	6	312
Toplam	316	102	52	14	12	496
P_ değeri	0,357					

Çizelge 4.10. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Cinsiyet tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=9,488$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $4,378 < \chi^2_{0,05}=9,488$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Cinsiyet ile tarımsal

ürünlerde verimlilik artışı konusunda projelerin olması değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin %63,71'inin (316 kişi) tarımsal ürünlerde verimlilik artışı konusunda hiçbir zaman projelerinin olmadığı görülmektedir.

Çizelge 4.11. Cinsiyet ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Erkek	69	53	36	8	18	184
Kadın	109	84	78	23	18	312
Toplam	178	137	114	31	36	496
P_ değeri	0,191					

Çizelge 4.11. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Cinsiyet ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=9,488$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $6,110 < \chi^2_{0,05}=9,488$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Cinsiyet ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin %35,89'unun tarımsal proje üretme isteği konusunu hiçbir zaman düşünmedikleri görülmektedir.

4.3.Yerleşim Yerinin Öğrenci Cevaplarına Etkisinin Analizi

Tanımlayıcı istatistik yöntemleri ve Ki-kare (χ^2) testi kullanılarak öğrencinin yaşadığı yerin, verilen cevaplar üzerindeki etkisi araştırılarak aşağıda belirtilmiştir.

Çizelge 4.12.Yerleşim yeri ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Belde	19	20	30	5	9	83
İlçe Merkezi	51	66	61	40	25	243
Köy	17	23	30	15	2	87
Şehir Merkezi	25	16	20	15	7	83
Toplam	112	125	141	75	43	496
P_ değeri	0,077					

Çizelge 4.12. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Yerleşim yeri ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Yerleşim yeri ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=21,026$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $19,527 < \chi^2_{0,05}=21,026$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Yerleşim yeri ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.13. Yerleşim yeri ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Belde	22	26	17	9	9	83
İlçe Merkezi	54	78	55	34	22	243
Köy	27	27	20	9	4	87
Şehir Merkezi	23	22	21	8	9	83
Toplam	126	153	113	60	44	496
P_ değeri	0,835					

Çizelge 4.13. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Yerleşim yeri tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Yerleşim yeri tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=21,026$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $7,326 < \chi^2_{0,05}=21,026$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Yerleşim yeri ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.14. Yerleşim yeri ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Belde	38	24	13	4	4	83
İlçe Merkezi	121	68	40	11	3	243
Köy	55	16	15	1	0	87
Şehir Merkezi	43	23	13	1	3	83
Toplam	257	131	81	17	10	496
P_ değeri	0,179					

Çizelge 4.14. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Yerleşim yeri ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Yerleşim yeri ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=21,026$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $16,263 < \chi^2_{0,05}=21,026$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Yerleşim yeri ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.15. Yerleşim yeri ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Belde	31	26	15	3	8	83
İlçe Merkezi	99	58	52	23	11	243
Köy	35	24	16	9	3	87
Şehir Merkezi	30	24	14	12	3	83
Toplam	195	132	97	47	25	496
P_ değeri	0,404					

Çizelge 4.15. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Yerleşim yeri tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Yerleşim yeri tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=21,026$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $12,531 < \chi^2_{0,05}=21,026$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Yerleşim yeri ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.16. Yerleşim yeri ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Belde	32	33	11	1	6	83
İlçe Merkezi	98	66	42	24	13	243
Köy	34	23	21	6	3	87
Şehir Merkezi	29	27	17	6	4	83
Toplam	193	149	91	37	26	496
P_ değeri	0,247					

Çizelge 4.16. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Yerleşim yeri ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Yerleşim yeri ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=21,026$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $14,905 < \chi^2_{0,05}=21,026$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Yerleşim yeri ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.17. Yerleşim yeri ile ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Belde	28	24	14	11	6	83
İlçe Merkezi	71	74	53	24	21	243
Köy	35	29	17	5	1	87
Şehir Merkezi	24	31	15	6	7	83
Toplam	158	158	99	46	35	496
P_ değeri	0,340					

Çizelge 4.17. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Yerleşim yeri ile ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Yerleşim yeri ile ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=21,026$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $13,403 < \chi^2_{0,05}=21,026$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Yerleşim yeri ile ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.18. Yerleşim yeri ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Belde	30	25	13	9	6	83
İlçe Merkezi	94	70	42	23	14	243
Köy	43	27	15	1	1	87
Şehir Merkezi	33	26	14	7	3	83
Toplam	200	148	84	40	24	496
P_ değeri	0,349					

Çizelge 4.18. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Yerleşim yeri ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Yerleşim yeri ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=21,026$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $13,280 < \chi^2_{0,05}=21,026$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Yerleşim yeri ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.19. Yerleşim yeri ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Belde	31	24	16	5	7	83
İlçe Merkezi	87	86	35	17	18	243
Köy	34	29	15	8	1	87
Şehir Merkezi	36	23	15	6	3	83
Toplam	188	162	81	36	29	496
P_ değeri	0,588					

Çizelge 4.19. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Yerleşim yeri ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Yerleşim yeri ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=21,026$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $10,315 < \chi^2_{0,05}=21,026$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Yerleşim yeri ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.20. Yerleşim yeri ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Belde	54	21	5	1	2	83
İlçe Merkezi	153	45	31	7	7	243
Köy	58	18	9	1	1	87
Şehir Merkezi	51	18	7	5	2	83
Toplam	316	102	52	14	12	496
P_ değeri	0,596					

Çizelge 4.20. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Yerleşim yeri ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Yerleşim yeri ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=21,026$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $10,233 < \chi^2_{0,05}=21,026$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Yerleşim yeri ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.21. Yerleşim yeri ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Belde	28	23	9	4	9	83
İlçe Merkezi	90	62	52	21	18	243
Köy	31	31	18	4	3	87
Şehir Merkezi	29	21	25	2	6	83
Toplam	178	137	114	31	36	496
P_ değeri	0,358					

Çizelge 4.21. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Yerleşim yeri ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Yerleşim yeri ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=21,026$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $13,149 < \chi^2_{0,05}=21,026$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Yerleşim yeri ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

4.4. Velinin Eğitim Düzeyinin Öğrenci Cevaplarına Etkisinin Analizi

Tanımlayıcı istatistik yöntemleri ve Ki-kare (χ^2) testi kullanılarak öğrenci velisinin eğitim düzeyinin öğrencinin verdiği cevaplar üzerindeki etkisi araştırılarak aşağıda belirtilmiştir.

Çizelge 4.22. Velinin eğitim düzeyi ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Doktora	0	1	0	0	0	1
İlkokul	10	13	19	5	7	54
Lise	53	51	72	37	18	231
Ortaokul	18	36	24	19	5	102
Üniversite	30	19	24	13	12	98
Yüksek lisans	1	5	2	1	1	10
Toplam	112	125	141	75	43	496
P_ değeri	0,136					

Çizelge 4.22. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Velinin eğitim düzeyi ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Velinin eğitim düzeyi ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=31,410$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $26,963 < \chi^2_{0,05}=31,410$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Velinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.23. Velinin eğitim düzeyi ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Doktora	0	0	1	0	0	1
İlkokul	14	14	15	6	5	54
Lise	58	72	51	33	17	231
Ortaokul	28	35	20	9	10	102
Üniversite	24	27	26	9	12	98
Yüksek lisans	2	5	0	3	0	10
Toplam	126	153	113	60	44	496
P_ değeri	0,580					

Çizelge 4.23. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Velinin eğitim düzeyi ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Velinin eğitim düzeyi ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=31,410$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $18,106 < \chi^2_{0,05}=31,410$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Velinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.24. Velinin eğitim düzeyi ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Doktora	1	0	0	0	0	1
İlkokul	28	11	11	2	2	54
Lise	118	66	38	8	1	231
Ortaokul	62	22	12	4	2	102
Üniversite	43	29	18	3	5	98
Yüksek lisans	5	3	2	0	0	10
Toplam	257	131	81	17	10	496
P_ değeri	0,632					

Çizelge 4.24. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Velinin eğitim düzeyi ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Velinin eğitim düzeyi ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=31,410$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $17,328 < \chi^2_{0,05}=31,410$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir. (Vural, 2015). Velinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.25. Velinin eğitim düzeyi ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Doktora	0	0	0	0	1	1
İlkokul	23	10	11	5	5	54
Lise	85	70	50	18	8	231
Ortaokul	45	25	18	9	5	102
Üniversite	38	24	17	13	6	98
Yüksek lisans	4	3	1	2	0	10
Toplam	195	132	97	47	25	496
P_ değeri	0,049					

Çizelge 4.25. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Velinin eğitim düzeyi ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Velinin eğitim düzeyi ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=31,410$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $31,468 > \chi^2_{0,05}=31,410$ büyük olduğundan varlık (H₁) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Velinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu değişkenleri bağımlı olarak bulunmuş, aralarında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Genellikle ve her zaman cevabı veren velisi lisans, yüksek lisans ve doktora mezunu olan öğrencilerin %19,26'sı tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgili iken, velisi ilkokul, ortaokul ve lise mezunu öğrencilerin tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgisi %12,91 çıkmıştır. Bu durumda velini eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencinin tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgisi yükselmiştir. Velinin eğitim durumu ne olursa olsun tarımsal projelerde kullanılan son teknolojilere öğrencilerin %39,31'i hiçbir zaman ilgi duymamıştır.

Çizelge 4.26. Velinin eğitim düzeyi ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Doktora	0	1	0	0	0	1
İlkokul	21	15	10	6	2	54
Lise	95	67	39	16	14	231
Ortaokul	40	34	17	8	3	102
Üniversite	34	28	23	7	6	98
Yüksek lisans	3	4	2	0	1	10
Toplam	193	149	91	37	26	496
P_ değeri	0,967					

Çizelge 4.26. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H_0 : Velinin eğitim düzeyi ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu arasında ilişki yoktur.

H_1 : Velinin eğitim düzeyi ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=31,410$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $10,040 < \chi^2_{0,05}=31,410$ küçük olduğundan yokluk (H_0) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015). Velinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.27. Velinin eğitim düzeyi ile ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Doktora	0	1	0	0	0	1
İlkokul	18	15	12	4	5	54
Lise	77	71	47	22	14	231
Ortaokul	36	39	18	8	1	102
Üniversite	24	29	20	12	13	98
Yüksek lisans	3	3	2	0	2	10
Toplam	158	158	99	46	35	496
P_ değeri	0,302					

Çizelge 4.27. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Velinin eğitim düzeyi ile ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Velinin eğitim düzeyi ile ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=31,410$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $22,741 < \chi^2_{0,05}=31,410$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015).

Velinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.28. Velinin eğitim düzeyi ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Doktora	0	1	0	0	0	1
İlkokul	28	12	11	2	1	54
Lise	102	66	36	20	7	231
Ortaokul	39	38	14	11	0	102
Üniversite	26	28	23	7	14	98
Yüksek lisans	5	3	0	0	2	10
Toplam	200	148	84	40	24	496
P_ değeri	0,000					

Çizelge 4.28. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H_0 : Velinin eğitim düzeyi ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki yoktur.

H_1 : Velinin eğitim düzeyi ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=31,410$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $51,993 > \chi^2_{0,05}=31,410$ büyük olduğundan varlık (H_1) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015).

Velinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu değişkenleri bağımlı olarak bulunmuş, aralarında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Genellikle ve her zaman cevabı veren velisi lisans, yüksek lisans ve doktora mezunu olan öğrencilerin oranı %21,1 iken, velisi ilkököl, ortaokul ve lise mezunu öğrencilerin oranı %10,59 çıkmıştır. Bu durumda velinin eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri oranı artış göstermiştir.

Çizelge 4.29. Velinin eğitim düzeyi ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Doktora	0	0	1	0	0	1
İlkokul	18	20	6	8	2	54
Lise	93	72	34	17	15	231
Ortaokul	36	35	24	4	3	102
Üniversite	36	31	16	7	8	98
Yüksek lisans	5	4	0	0	1	10
Toplam	188	162	81	36	29	496
P_ değeri	0,286					

Çizelge 4.29. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Velinin eğitim düzeyi ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Velinin eğitim düzeyi ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=31,410$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $23,059 < \chi^2_{0,05}=31,410$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015).

Velinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.30. Velinin eğitim düzeyi ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Doktora	1	0	0	0	0	1
İlkokul	30	13	8	2	1	54
Lise	152	47	23	6	3	231
Ortaokul	62	28	9	2	1	102
Üniversite	65	12	11	3	7	98
Yüksek lisans	6	2	1	1	0	10
Toplam	316	102	52	14	12	496
P_ değeri	0,308					

Çizelge 4.30. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Velinin eğitim düzeyi ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Velinin eğitim düzeyi ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=31,410$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $22,613 < \chi^2_{0,05}=31,410$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015).

Velinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.31. Velinin eğitim düzeyi ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Doktora	0	1	0	0	0	1
İlkokul	15	15	11	4	9	54
Lise	90	60	47	19	15	231
Ortaokul	32	31	32	4	3	102
Üniversite	38	27	20	4	9	98
Yüksek lisans	3	3	4	0	0	10
Toplam	178	137	114	31	36	496
P_ değeri	0,179					

Çizelge 4.31. incelendiğinde yapılan Ki-kare testi sonucunda;

H₀: Velinin eğitim düzeyi ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu arasında ilişki yoktur.

H₁: Velinin eğitim düzeyi ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu arasında ilişki vardır.

Hipotezleri belirlenmiş anlamlılık seviyesi 0,05 belirlendiğinde $\chi^2_{0,05}=31,410$ olarak bulunmuştur. Bu durumda hesaplanan Ki-kare değeri $25,601 < \chi^2_{0,05}=31,410$ küçük olduğundan yokluk (H₀) hipotezi kabul edilmiştir (Vural, 2015).

Velinin eğitim düzeyi ile öğrencilerin gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu değişkenleri bağımsız olarak bulunmuş, aralarında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

4.5. Ailenin Tarımsal Varlığının Öğrenci Cevaplarına Etkisinin Analizi

Öğrenci ailesinin tarımsal varlığının olup olmasının, öğrenci tarafından verilen cevaplar üzerindeki etkisi araştırılarak sonuçlar oluşturulmuştur. Öğrencilerin ailesinin %60,88'nin tarımsal varlığının bulunmadığı görülmektedir. Öğrencilerin ailesinin %39,12'sinin ise tablodaki tarımsal varlıklardan en az bir tane tarımsal varlığa sahip oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.32. Ailenin tarımsal varlığı ile bitki yetiştirme ile ilgili olmaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Bahçe	4	4	6	9	6	29
Bahçe, Diğer	0	0	1	0	0	1
Diğer	0	6	4	2	3	15
Tarla	12	22	22	13	3	72
Tarla, Bahçe	15	12	21	10	3	61
Tarla, Bahçe, Diğer	0	3	2	1	0	6
Tarla, Bahçe, Sera	0	1	2	1	1	5
Tarla, Diğer	0	1	2	1	0	4
Tarla, Sera	0	1	0	0	0	1
Yok	81	75	81	38	27	302
Toplam	112	125	141	75	43	496

Çizelge 4.32. incelendiğinde tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %26,82'sinin hiçbir zaman bitki yetiştirme ile ilgilenmedikleri görülmektedir. Tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %8,94'ünün her zaman bitki yetiştirme ile ilgili oldukları görülmektedir.

Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %15,97'sinin hiçbir zaman bitki yetiştirme ile ilgilenmedikleri görülmektedir. Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %8,24'ünün ise her zaman bitki yetiştirme ile ilgilendikleri görülmektedir.

Çizelge 4.33. Ailenin tarımsal varlığı ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Bahçe	5	6	10	4	4	29
Bahçe, Diğer	0	1	0	0	0	1
Diğer	2	4	5	2	2	15
Tarla	17	25	16	8	6	72
Tarla, Bahçe	19	16	17	7	2	61
Tarla, Bahçe, Diğer	0	3	2	1	0	6
Tarla, Bahçe, Sera	1	2	0	2	0	5
Tarla, Diğer	0	1	2	0	1	4
Tarla, Sera	0	1	0	0	0	1
Yok	82	94	61	36	29	302
Toplam	126	153	113	60	44	496

Çizelge 4.33. incelendiğinde tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %27,15'nin hiçbir zaman tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %9,60'mının her zaman tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili oldukları görülmektedir.

Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %22,68'inin hiçbir zaman tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %7,73'ünün her zaman tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgili oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.34. Ailenin tarımsal varlığı ile tarımla ilgili haberleri takip etmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Bahçe	12	8	8	1	0	29
Bahçe, Diğer	1	0	0	0	0	1
Diğer	5	7	1	1	1	15
Tarla	37	17	12	4	2	72
Tarla, Bahçe	34	18	8	1	0	61
Tarla, Bahçe, Diğer	3	2	1	0	0	6
Tarla, Bahçe, Sera	3	0	2	0	0	5
Tarla, Diğer	0	3	1	0	0	4
Tarla, Sera	1	0	0	0	0	1
Yok	161	76	48	10	7	302
Toplam	257	131	81	17	10	496

Çizelge 4.34. incelendiğinde tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %53,31'nin hiçbir zaman tarımla ilgili haberler ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %2,31'inin her zaman tarımla ilgili haberler ile ilgili oldukları görülmektedir.

Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %49,48'inin hiçbir zaman tarımla ilgili haberler ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %1,54'ünün her zaman tarımla ilgili haberler ile ilgili oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.35. Ailenin tarımsal varlığı ile tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Bahçe	11	7	6	4	1	29
Bahçe, Diğer	0	1	0	0	0	1
Diğer	5	4	3	2	1	15
Tarla	30	19	13	6	4	72
Tarla, Bahçe	20	14	20	5	2	61
Tarla, Bahçe, Diğer	0	4	1	1	0	6
Tarla, Bahçe, Sera	2	2	0	1	0	5
Tarla, Diğer	1	2	1	0	0	4
Tarla, Sera	1	0	0	0	0	1
Yok	125	79	53	28	17	302
Toplam	195	132	97	47	25	496

Çizelge 4.35. incelendiğinde tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %41,39'unun hiçbir zaman tarımsal projelerdeki son teknolojilerle ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %5,62'sinin her zaman tarımsal projelerdeki son teknolojilerle ilgili oldukları görülmektedir.

Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %36,08'inin hiçbir zaman tarımsal projelerdeki son teknolojilerle ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %4,12'sinin her zaman tarımsal projelerdeki son teknolojilerle ilgili oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.36. Ailenin tarımsal varlığı ile tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Bahçe	12	6	6	4	1	29
Bahçe, Diğer	1	0	0	0	0	1
Diğer	5	3	5	1	1	15
Tarla	29	22	14	3	4	72
Tarla, Bahçe	22	19	12	4	4	61
Tarla, Bahçe, Diğer	3	3	0	0	0	6
Tarla, Bahçe, Sera	1	3	1	0	0	5
Tarla, Diğer	0	2	0	1	1	4
Tarla, Sera	1	0	0	0	0	1
Yok	119	91	53	24	15	302
Toplam	193	149	91	37	26	496

Çizelge 4.36. incelendiğinde tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %39,40'ının hiçbir zaman tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projeleri ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %4,96'sinin her zaman tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projeleri ile ilgili oldukları görülmektedir.

Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %38,14'ünün hiçbir zaman tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projeleri ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %5,67'sinin her zaman tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projeleri ile ilgili oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.37. Ailenin tarımsal varlığı ile ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgilenmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Bahçe	9	12	4	2	2	29
Bahçe, Diğer	0	1	0	0	0	1
Diğer	3	2	6	3	1	15
Tarla	24	26	9	9	4	72
Tarla, Bahçe	15	17	19	4	6	61
Tarla, Bahçe, Diğer	1	3	2	0	0	6
Tarla, Bahçe, Sera	2	1	2	0	0	5
Tarla, Diğer	2	0	1	1	0	4
Tarla, Sera	1	0	0	0	0	1
Yok	101	96	56	27	22	302
Toplam	158	158	99	46	35	496

Çizelge 4.37. incelendiğinde tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %33,44'ünün hiçbir zaman ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %7,28'inin her zaman ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgili oldukları görülmektedir.

Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %29,38'inin hiçbir zaman ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %6,70'inin her zaman ülkemizde tarımın ekonomiye katkısı ile ilgili oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.38. Ailenin tarımsal varlığı ile ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgilenmeleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Bahçe	9	9	7	3	1	29
Bahçe, Diğer	1	0	0	0	0	1
Diğer	4	4	4	2	1	15
Tarla	21	27	16	7	1	72
Tarla, Bahçe	24	20	11	2	4	61
Tarla, Bahçe, Diğer	1	2	1	2	0	6
Tarla, Bahçe, Sera	4	0	1	0	0	5
Tarla, Diğer	1	2	1	0	0	4
Tarla, Sera	1	0	0	0	0	1
Yok	134	84	43	24	17	302
Toplam	200	148	84	40	24	496

Çizelge 4.38. incelendiğinde tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %44,37'sinin hiçbir zaman ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %5,62'sinin her zaman ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgili oldukları görülmektedir.

Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %34,02'sinin hiçbir zaman ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %3,60'ının her zaman ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile ilgili oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.39. Ailenin tarımsal varlığı ile organik tarımla ilgili projelere ilgi duymaları durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Bahçe	8	11	5	4	1	29
Bahçe, Diğer	0	1	0	0	0	1
Diğer	5	4	4	1	1	15
Tarla	28	23	9	6	6	72
Tarla, Bahçe	19	23	12	5	2	61
Tarla, Bahçe, Diğer	0	5	1	0	0	6
Tarla, Bahçe, Sera	3	1	1	0	0	5
Tarla, Diğer	1	2	0	0	1	4
Tarla, Sera	1	0	0	0	0	1
Yok	123	92	49	20	18	302
Toplam	188	162	81	36	29	496

Çizelge 4.39. incelendiğinde tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %40,72'sinin hiçbir zaman ile organik tarımla ilgili projelerle ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %5,96'sının her zaman ile organik tarımla ilgili projelerle ilgili oldukları görülmektedir.

Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %33,50'sinin hiçbir zaman ile organik tarımla ilgili projelerle ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %5,67'sinin her zaman organik tarımla ilgili projelerle ilgili oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.40. Ailenin tarımsal varlığı ile tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği konusunda projeleri olması durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Bahçe	18	5	5	1	0	29
Bahçe, Diğer	1	0	0	0	0	1
Diğer	7	4	3	0	1	15
Tarla	43	17	8	1	3	72
Tarla, Bahçe	38	13	8	1	1	61
Tarla, Bahçe, Diğer	2	3	1	0	0	6
Tarla, Bahçe, Sera	2	1	2	0	0	5
Tarla, Diğer	2	1	1	0	0	4
Tarla, Sera	1	0	0	0	0	1
Yok	202	58	24	11	7	302
Toplam	316	102	52	14	12	496

Çizelge 4.40. incelendiğinde tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %66,88'inin hiçbir zaman tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %2,31'inin her zaman tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği ile ilgili oldukları görülmektedir.

Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %58,76'sının hiçbir zaman tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği ile ilgili olmadıkları görülmektedir. Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %2,57'sinin her zaman tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği ile ilgili oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.41. Ailenin tarımsal varlığı ile gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri durumu

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her zaman	Toplam
Bahçe	7	6	13	2	1	29
Bahçe, Diğer	0	1	0	0	0	1
Diğer	3	3	6	2	1	15
Tarla	25	20	14	4	9	72
Tarla, Bahçe	19	20	18	1	3	61
Tarla, Bahçe, Diğer	1	4	0	1	0	6
Tarla, Bahçe, Sera	0	4	1	0	0	5
Tarla, Diğer	2	0	0	1	1	4
Tarla, Sera	1	0	0	0	0	1
Yok	120	79	62	20	21	302
Toplam	178	137	114	31	36	496

Çizelge 4.41. incelendiğinde tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %39,73'ünün hiçbir zaman gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri olmadığı görülmektedir. Tarımsal varlığı olmayan öğrencilerin %6,95'inin her zaman gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri olduğu görülmektedir.

Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %29,89'unun hiçbir zaman gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri olmadığı görülmektedir. Tarımsal varlığı olan öğrencilerin %7,73'ünün her zaman gelecekte tarımla ilgili proje üretme istekleri olduğu görülmektedir.

5. SONUÇ

Bu çalışmada lise öğrencilerinin tarımsal projelere ilgilerinin belirlenmesi üzerine bir araştırma adı altında 9. ve 10. sınıfta proje hazırlama dersi alan 496 lise öğrencisinin katıldığı anket çalışması yapılmıştır. Verilen cevaplara öğrencinin cinsiyetinin, yaşadığı yerleşim biriminin, velisinin eğitim durumunun ve ailesinin sahip olduğu tarımsal varlıkların etkisi araştırılmıştır.

Cinsiyetin cevaplar üzerindeki etkileri incelendiğinde, kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla bitki yetiştirmeye karşı daha ilgili oldukları görülmüştür. Tarımla ilgili haberleri takip etme durumuna bakıldığında erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha ilgili olduğu sonucu tespit edilmiştir. Tarımsal projelerdeki son teknolojilere ilgi duymaları durumu ele alındığında erkek öğrencilerin konuya kız öğrencilerden daha fazla ilgi duydukları görülmüştür. Tarımın ekonomiye katkıları ile ilgilenmeleri durumu incelendiğinde de erkek öğrencilerin bu konuda kız öğrencilerden daha ilgili oldukları sonucuna varılmıştır.

Öğrenci ve ailesinin yaşadığı yerleşim biriminin öğrenci cevapları üzerinde etkisi incelendiğinde karşımıza çok çarpıcı bir sonuç çıkmıştır. Öğrenci ve ailesinin yaşadığı yerin öğrencinin verdiği cevaplar üzerinde etkisi olmadığı görülmüştür. Öğrenci ve ailesinin yaşadığı yerin, genellikle tarımın yapıldığı yerler olan köylerde yaşayan öğrencilerin verdiği cevapları etkilemesi beklenirken bu durumun tersi çıkması kırsalda ikamet eden öğrencilerinde ilgilerinin başka alanlarda olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda köyden kente göçlerin fazla olması, köylerin nüfusunun azalması ve tarımla uğraşan genç nesil oranının düşmesi bahsedilen sonucu destekler niteliktedir.

Öğrenci velisinin eğitim durumunun öğrenci cevapları üzerinde etkisine bakacak olursak, velisinin eğitim düzeyi lisans, yüksek lisans ve doktora mezunu olan öğrencilerin, velisinin eğitim düzeyi ilkökul, ortaokul ve lise mezunu olan öğrencilere göre tarımsal projelerde kullanılan son teknolojilere daha ilgili oldukları görülmüştür. Yine velisinin eğitim düzeyi lisans, yüksek lisans ve doktora mezunu olan öğrencilerin, velisinin eğitim düzeyi ilkökul, ortaokul ve lise mezunu olan öğrencilere göre ihraç edilen tarım ürünleri ve miktarları ile daha fazla ilgilendikleri sonucu çıkmıştır. Bu iki

sonuç ele alındığında öğrenci velisinin eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin güncel üretim ve ihracat ile güncel tarım teknolojilerini takip etme oranı artmaktadır.

Öğrenci ailesinin tarımsal varlığa sahip olmasının öğrencinin verdiği cevaplara etkisi incelendiğinde ailesi en az 1 tane tarımsal varlığı sahip olan öğrencilerden, sorulara genellikle ve her zaman cevaplarını verenlerin oranları aşağıda verilmiştir:

%27,31'inin bitki yetiştirme ile ilgili oldukları,

%20,10'unun tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği ile ilgilendikleri,

%5,15'nin tarımla ilgili haberleri takip ettikleri,

%13,91'inin tarımsal son teknolojilere ilgi duydukları,

%12,37'sinin tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projeleriyle ilgilendikleri,

%15,46'sının Türkiye'de tarımın ekonomiye etkisiyle ilgilendikleri,

%11,85'inin ihrac edilen ürünler ile ilgilendikleri,

%13,91'inin organik tarım ürünleri ilgilendikleri,

%4,12'sinin tarım ürünlerinin nasıl daha verimli yetiştirildiği ile ilgilendikleri,

%13,40'ının tarımla ilgili proje üretme isteği oldukları belirlenmiştir. Bu bağlamda ailenin tarımsal varlığa sahip olma unsurunun öğrencilerin verdikleri cevapları fazla etkilemediği düşünülebilir.

Anket sonuçlarına göre yapılan Ki-kare testi sonuçları değerlendirildiğinde cinsiyet ile tarım ürünleri yetiştirilmesiyle ilgili olma durumu, ihrac edilen tarım ürünleri ile ilgilenme durumu, organik tarımla ilgili projelere ilgi duyma durumu, tarımsal ürünlerin nasıl daha verimli yetiştirileceği konusuna ilgi duyma durumu ve gelecekte tarımsal proje üretme durumu arasında ilişki tespit edilememiştir. Yerleşim yeri ile tarım ürünlerinin nasıl yetiştirildiği, tarımsal projelerde son teknolojilere ilgi duyma, tarımın ülke ekonomisine katkısı ile ilgilenme, tarım ürünlerinin ihracat miktarları, organik tarım projelerine ilgi duyma, tarım ürünlerinin nasıl daha verimli üretileceği ve gelecekte tarımsal proje üretme istekleri arasında da ilişki bulunamamıştır. Çıkan sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin tarım konusunda çok ilgili olmadıkları tespit edilmiştir. Bunun sebebi olarak öğrencilerin ilgi alanlarının tarımdan ziyade bilgisayar teknolojileri gibi alanlarda olması ve büyük şehirlerde yaşama isteği gösterilebilir. Tarımın genel sorunu olan köyden kente göçün azaltılması için daha net devlet

politikalarının oluşturulması, özelde ise bölgesel özendirici uygulamaların yapılması önemlidir. Bursa şehri tarım ve tarıma dayalı sanayi açısından gelişmiş bir bölgedir. Bu bölgenin avantajları kullanılarak tarım sektörü ile eğitim arasında daha fazla işbirliği sağlanmalıdır.

Buna benzer çalışmaların genişletilerek şehir ve ülke bazında yapılması gelecekte tarım eğitiminin şekillenmesinde öngörü sağlayabileceği, öğrenci algılarının tarım üzerinde yoğunlaşması ile ilgili çalışmalara kaynak oluşturabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Aktepe, V., & Aktepe, L. (2009). Fen ve teknoloji öğretiminde kullanılan öğretim yöntemlerine ilişkin öğrenci görüşleri: Kırşehir bilsem örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 69-80.
- Anonim (2018). Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, Türkiye’de ortaöğretimde tarım ve ilgili programlarda eğitim veren okulların 2017-2018 eğitim ve öğretim yılına ilişkin sayısal verileri. (basılmamış) Ankara.
- Arslan, G. (2020) Pandeminin hatırlattıkları: eğitim, tarım ve sağlık. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17), 47-68.
- Bell, S. (2010). Project-based learning for the 21st century: Skills for the future. *The clearing house*, 83(2), 39-43.
- Blumenfeld, P. C., Soloway, E., Marx, R. W., Krajcik, J. S., Guzdial, M., & Palincsar, A. (1991). Motivating project-based learning: Sustaining the doing, supporting the learning. *Educational psychologist*, 26(3-4), 369-398.
- Börekci, C. (2018). *Proje tabanlı öğrenme ile öğrenenlerin özdüzenleme ve üstbiliş becerilerinin desteklenmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi, Balıkesir Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Clough, M. P. (2007). *Learning and teaching in the school science laboratory: An analysis of research, theory and practice*. Lawrence Erlbaum Associates: Mahwah, NJ, USA.
- Daban, F. ve Özdemir, E. (2004). Eğitimde verimliliği artıran ders programlarının hazırlanması için genetik algoritma kullanımı. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 3(6), 245-257.
- Darby, J. A. (2006). The effects of the elective orrequired status of courses on student evaluations. *Journal of Vocational Education & Training*, 58(1), 19-29.
- Deegan, D., Wims, P., & Pettit, T. (2016). Practical skills training in agricultural education—A comparison between traditional and blended approaches. *The journal of agricultural education and extension*, 22(2), 145-161.
- Demirel, Ö. (2005). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Diise, A. I., Zakaria, H., & Mohammed, A. A. (2018). Challenges of teaching and learning of agricultural practical skills: The case of deploying project method of teaching among students of Awe Senior High School in the Upper East Region, Ghana. *International Journal of Agricultural Education and Extension*, 4(2), 167-179.
- Doğan, C. & Törüner, M. (2012). *Dünya bankası kredileriyle destekli tarım projelerinin türk tarımına etkileri*. (Tez Yayın No.327473) [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- FAO (2017). The future of food and agriculture: trends and challenges. Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations (UN). Rome. 01. 06. 2022 tarihinde <http://www.fao.org/3/a-i6583e.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Fraze, L. B., Wingenbach, G., Rutherford, T., & Wolfskill, L. A. (2011). Effects of a recruitment workshop on selected urban high school students' self-efficacy and

- attitudes toward agriculture as a subject, college major, and career. *Journal of Agricultural Education*, 52(4), 123-135.
- Frick, M. J., Birkenholz, R. J., Gardner, H., & Machtmes, K. (1995). Rural and urban inner-city high school student knowledge and perception of agriculture. *Journal of Agricultural Education*, 36, 1-9.
- Gönül, İ. (2001). Eğitim, istihdam ve teknoloji. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(9), 65-71.
- Günaydın, G. (2006). *Avrupa Birliği genişleme sürecinde Türkiye kırsal ve tarımsal politikalar* (Tez Yayın No.191429) [Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Gürtan, K. (1971). *İstatistik ve araştırma metotları*. İstanbul: Sermet.
- Kamacı, A. (2006). *Türkiye’de tarımsal destekleme politikalarının etkinliği ve OTP’ye uyum analizi* [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi]. <https://acikerisim.sakarya.edu.tr/bitstream/handle/20.500.12619/92497/T02231.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kayabaşı, E. T. (2020). Covid-19’un tarımsal üretime etkisi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 38-45.
- Kaynakçı, C., & İsmet, B. O. Z. (2020). Mesleki ve teknik anadolu liselerinde tarımla ilgili alanları seçen öğrencilerin profili ve alan seçimlerini belirleyen faktörler. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(3), 16-34.
- Kılavuz, E., & Erdem, İ. (2019). Dünyada tarım 4.0 uygulamaları ve Türk tarımının dönüşümü. *Social Sciences*, 14(4), 133-157.
- Knobloch, N. A., Ball, A. L., & Allen, C. (2007). The benefits of teaching and learning about agriculture in elementary and junior high schools. *Journal of Agricultural Education*, 48(3), 25-36.
- Koç, Y. (2014). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin işbirlikli öğrenme modeli hakkında bilgilendirilmesi, bu modeli sınıfta uygulamaları ve elde edilen sonuçların değerlendirilmesi: Ağrı il örneği. [Yayımlanmamış doktora tezi, Atatürk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kuştepelı, Y. R., & Halaç, U. (2004). Türkiye’de genel gelir dağılımının analizi ve iyileştirilmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(4), 143-160.
- MEB (2006). Ortaöğretim proje hazırlama dersi öğretim programı.
- MEB (2011). Bu benim eserim proje çalışması 2011-2012 kılavuz kitapçığı.
- Otekurin, O. A., Oni, L. O., & Otekurin, O. A. (2017). Challenges, attitudes and academic performance of agricultural science students in Public secondary Schools of Ibadan North, Nigeria. *Journal of Scientific Research & Reports*, 13(1), 1-11.
- Özartan, G. (2013). Türkiye tarım sektöründe yapısal dönüşüm ve teknoloji kullanımının rolü. Boğaziçi Üniversitesi, Ekonomi Bölümü, İstanbul. 01.10.2022 tarihinde http://www.econ.boun.edu.tr/public_html/RePEc/pdf/201301.pdf adresinden erişilmiştir.
- Özer, S. (2004). *Uygulamalı İstatistik-2*. Ankara: Ezgi Kitabevi
- Özpınar, İ., & Aydoğan Yenmez, A. (2017). Öğretmen adaylarının proje hazırlama süreçlerinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 12(6), 612-634.
- Öztürk, H. T. ve Yılmaz, B. (2011). Bilişim teknolojileri ve yazılım dersinin seçmeli statüsünün dersin pedagojik değerine yansımalarının öğretmen bakış açısı ile değerlendirilmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 12(2), 31-55.

- Rehber, E., & Erkuş, A. (2020). *Tarımda Proje Hazırlama Tekniği*. Bursa: Ekin Yayınevi
- Rehber, E., & Vural, H. (2018). *Tarım Ekonomisi*. Bursa: Ekin Yayınevi
- Rehber, E., & Vural, H. (2019). *Türkiye’de Tarım*. Ankara: TAEM
- Shearer, K., & Quinn, R. J. (1996). Using projects to implement mathematics standards. *The Clearing House*, 70(2), 73-76.
- Türker, U. (2019). *Hassas tarım teknolojileri ve uygulamaları*. Yayımlanmış ders notu, Ziraat Fakültesi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Uldrich Jack (2017). What’s next in farming: ten trends transforming agriculture in 2017 and beyond, 02.10.2022 tarihinde <https://jackuldrich.com/blog/agriculture/whats-next-in-farming-ten-trends-transformingagriculture-in-2017-and-beyond/> adresinden erişilmiştir.
- Uzun, Y., Bilban, M., & Arıkan, H. (2018, Ekim). *Tarım ve kırsal kalkınmada yapay zekâ kullanımı*. VI. KOP bölgesel kalkınma sempozyumu, Konya.
- Vural, H. (2015). *Tarım ve Gıda Ekonomisi İstatistiği*. Yayımlanmamış ders notu, Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Vural, H. (2017). *Tarımsal Finansman*. Yayımlanmamış ders notu, Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Yalova, Y. (2007). *Avrupa Birliği Ortak Tarım Politikası ve Türkiye*. Ankara: Alp Yayınevi.
- Yavuz, F. (2005). *Türkiye’de Tarım*. Ankara: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Yayınları.
- Yüzer, A. F. (2009). *İstatistik*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

EKLER

EK 1 Öğrenci Anket Soruları

1. Cinsiyetiniz

- Kadın Erkek

2. Kaçınıcı sınıfta öğrenim görüyorsunuz?

- 9.sınıf 10.sınıf

3. Velinizin mesleği nedir?

- Çiftçi Esnaf İşçi Memur Diğer

4. Yaşadığınız yerleşim yeri neresidir?

- Köy Belde İlçe merkezi Şehir merkezi

5. Velinizin eğitim durumu nedir?

- İlkokul Ortaokul Lise Üniversite Y.lisans Doktora

6. Ailenizin tarımsal varlığı varsa işaretleyiniz(birden fazla işaretlenebilir)

- Tarla Bahçe Sera Diğer Yok

7. Bitki yetiştirme ile ilgiliyim.

1. Hiçbir zaman 2. Nadiren 3. Bazen 4. Genellikle 5. Her zaman

8. Tarım ürünlerin nasıl yetiştirildiği ilgimi çeker.

1. Hiçbir zaman 2. Nadiren 3. Bazen 4. Genellikle 5. Her zaman

9. Tarımla ilgili haberleri takip ederim ve ilgi duyarım.

1. Hiçbir zaman 2. Nadiren 3. Bazen 4. Genellikle 5. Her zaman

10. Tarımsal projelerde kullanılan son teknolojilere ilgi duyarım.

1. Hiçbir zaman 2. Nadiren 3. Bazen 4. Genellikle 5.
Her zaman

11. Dünyada tarımı gelişmiş ülkelerin tarımsal projelerine ilgi duyarım.

1. Hiçbir zaman 2. Nadiren 3. Bazen 4. Genellikle 5.
Her zaman

12. Ülkemizde tarımın ekonomiye etkisi ile ilgilenirim.

1. Hiçbir zaman 2. Nadiren 3. Bazen 4. Genellikle 5.
Her zaman

13. Ülkemizden dünyaya ihraç edilen tarım ürünleri ve bu ürünlerin miktarları ile ilgilenirim.

1. Hiçbir zaman 2. Nadiren 3. Bazen 4. Genellikle 5.
Her zaman

14. Ülkemizde organik tarım hakkındaki projelere ilgi duyarım.

1. Hiçbir zaman 2. Nadiren 3. Bazen 4. Genellikle 5.
Her zaman

15. Bir tarım ürününün nasıl daha verimli üretileceği hakkında projelerim vardır.

1. Hiçbir zaman 2. Nadiren 3. Bazen 4. Genellikle 5.
Her zaman

16. Gelecekte tarımla ilgili herhangi bir alanda proje üretmek isterim.

1. Hiçbir zaman 2. Nadiren 3. Bazen 4. Genellikle 5.
Her zaman

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Şükrü ÖZÜTEMİZ
Doğum Yeri ve Tarihi : KARAMAN / 23.07.1985
Yabancı Dil : İngilizce

Eğitim Durumu
Lise : Karaman Fen Lisesi / KARAMAN
Lisans : Çanakkale 18 Mart Üniversitesi 2007
Yüksek Lisans : Bursa Uludağ Üniversitesi 2022

Çalıştığı Kurum/Kurumlar : Milli Eğitim Bakanlığı

İletişim (e-posta) : sukru70@gmail.com